Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 249 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Spalių-October 24, 1945 Pavienio Numerio Kaina 5c. Metai XXXV.Dienraščio XXVII.

KRISLAI

Kanadietis Apie Suvažiavimą.
Socialistų "Boikotas."
Prieš Liaudį Nepapūsi.
Reikia Teisti Kriminalistus.

Rašo D. M. ŠOLOMSKAS

Iš Toronto rašo darbštus draugas J. Barčius: "Noriu tarti kelis žodžius dėl būsimo Demokratinių Amerikos Lietuvių Antrojo Suvažiavimo, lapkričio 23-24 dd., Pittsburghe. Tai prakilnus darbas. Tai gražų tikslą užsibrėžė Jungt. Valstijų lietuviai įvykdyti, o ypatingai tokiu svarbiu momentu, kada reikalingas veikimas Amerikoj ir būtina pagalba Lietuvos žmonėms. Tai atneš didelės naudos. O kad suvažiavimas bus pasekmingas, tai nėra jokios abejonės, nes Jungt. Valstijose demokratinis lietuvių judėjimas yra įtvirtėjęs. Manau, kad mes, kanadiečiai, taipgi paseksime jus."

★ ★ ★

Atrodo, kad Rumunijoj Socialistų Partija skils. Socialistai, kurie yra susirišę su liaudimi, pasirengę eiti išven su komunistais, kad ištraukti savo šalį iš tos nelaimės, į kurią ją įstūmė hitlerininkai. Bet dešinieji socialistai, su Titei Petrescu priešakyje, pasiryžę net skaldyti partiją, kad tik kenkti Rumunijos liaudies reikalams. Mat, jie neturi vilties laimėti būsimuose rinkimuose, tai geriau mano prakeikti rinkimus ir paskelbti jiems "boikotą."

★ ★ ★

Taigi, pagaliau Jungt. Valstijų ir Anglijos vyriausybės jau kalba apie pripažinimą Austrijos valdžios **de fakto**. Sovietų Sąjunga jau atsteigė diplomatinius ryšius su Austrijos valdžia, kurios priešakyje yra senas socialistas dr. Renner.

Pamename, kiek savo laiku buvo spaudoj triukšmo, būk dr. Renner'io valdžia, tai yra tik "Sovietų valdžia." Ir dabar dar reakcija triukšmauja, dar daug šaukia prieš Bulgarijos ir Rumunijos valdžias, bet, atrodo, kad, kaip reikėjo pripažinti Varšavoj lenkų valdžią, kaip reikia pripažinti Austrijoj, taip reikės padaryti Bulgarijoj ir Rumunijoj.

★ ★ ★

Reiškia, maršalo Gregorio Žukovo vizitas į Jungt. Valstijas atidėtas sekantiems metams. Žmogus daug dirbo, pavargo, sveikata apsilpo, o ir diplomatiniai santykiai reikalinga pataisyti tarpe Jungt. Valstijų ir Sovietų Sąjungos.

★ ★ ★

Persija ir Turkija jaučiasi kaip tas, kuris ne savo turtą pasisavinęs. Mat, Turkija yra pasisavinus didelį plotą Armenijos ir armenai praeityje labai daug nukentėjo nuo turkų pogromų ir pjovynių, jie nori jungtis su Tarybų Armenijoj savo broliais.

Persijoj (Irane) yra apie keturi milionai azerbaidžaniečių. Jie yra tautiniai ir kultūriniai paneigti. Jie veržiasi jungtis su Tarybų Azerbaidžano respublika, bet Irano vyriausybė tam priešstarauja.

★ ★ ★

Vokietijoj į amerikiečių rankas pateko dokumentai, kur yra surašyta apie 8,000,000 nacių partijos ir jų simpatikų vardų. Sakoma, kad ten yra surašai ir kitose šalyse buvusių hitlerininkų. Nėra abejonės, kad tarpe tų surašų yra nemažai lietuvių - hitlerininkų vardų, kurie dabar yra amerikiečių kempėse Vokietijoj. Reikėtų tuojau juos suimti ir atiduoti liaudies teismui.

★ ★ ★

Būsimame vokiečių kriminalistų teisme bus plačiau iškelta viešumon, kaip naciai nužudė lenkų oficierius ir užkasė Katynio miškuose. Vėliau jie tą kriminalystę vertė ant Raudonosios Armijos. Tą

(Tąsa 5-me pusl.)

Senatas Išrinko Komitetą Dėlei Atomų Bombos

Washington. — Jungtin. Valstijų senatas spalių 22 d. išrinko 11-kos senatorių komitetą, kuris sektų atominės jėgos išvystymą bei naudojimą ir kontroliuotų atomų bombos dalyką. Demokratas senatorius Brien McMahon sakė, "atominė bomba tai svarbiausias įvykis po Kristaus gimimo." Republik. senatorius Wayne L. Morse pareiškė, jog atominė jėga yra sunkiausias klausimas, su kuriuo Jungtinių Valstijų kongresas susiduria per 100 metų. Morse reikalavo pervesti atomų bombą į tarptautinę Jungtinių Tautų žinybą. Jis pabrėžė, kad klysta tie, kurie šneka, būk Amerika galinti paslėpt atominį sekretą nuo kitų kraštų mokslininkų.

Senatoriai nestato į savo komitetą nė vieno iš žymiųjų mokslininkų, dalyvavusių atominės bombos išradime. Didžioji tų mokslininkų dauguma ragino perleisti atominę bombą į Jungtinių Tautų kontrolę. Jie įspėjo, kad jeigu Amerika mėgins tik pati sau pasilaikyti šią "slaptybę", tai kiti kraštai sukrus gamintis atomų bombas. O karas atominėmis bombomis galėtų, girdi, sunaikint ir Jungtines Valstijas, ne tik priešų kraštus.

Prezidento Trumano Kalba per Radiją

Washington, spal. 23. — Prez. Trumanas, kalbėdamas kongrese, ragino įvesti verstiną karinį lavinimą jaunuoliams nuo 18 iki 20 metų. Lavinimo laikotarpis būtų apribotas vienais metais. Paskui tie jaunuoliai būtų atsarginiai (rezervai). Juos tik kongresas galėtų reikale pašaukt į veiklią karinę tarnybą. Lavinimo laiku jie nebūtų laikomi armijos nariais.

Tatai reikalinga visų pirma Amerikai apsiginti; o antras reikalas yra padėti Jungtinėms Tautoms taiką pasaulyj išlaikyti, — sakė prezidentas.

Mongolija Atsisako Dėtis prie Chinijos

Maskva. — Išlaukinės Mongolijos Liaudies Respublikos žmonės beveik vienbalsiai atmetė dėjimąsi prie Chinijos. Tas klausimas buvo patiektas piliečiams nuspręsti pagal Sovietų ir Chinijos sutartį, pasirašytą rugpjūtyje.

Washington. — Dabar Chinijoj yra 44,000 Amerikos kareivių ir 53,000 marininkų. Gen. Wedemeyer sakė, jog bus atšaukta 38,000 kariuomenės, bet tie marininkai pasiliks Chinijoj.

Francijos Komunistai Skaitlingiausia Partija Seime Pirmą Kartą Istorijoje

Po Komunistų Daugiausia Seiman Išrinkta Socialistų ir Katalikų

Paryžius. — Francijos komunistai pirmą kartą istorijoj turės seimę daugiau atstovų, negu bet kuri kita partija. Pagal patikrintas sekmadienio balsavimų pasėkas, į seimą išrinkta 152 komunistų atstovai. Kartu su jais kandidatavo ir kovos vadai prieš vokiečius okupantus.

Katalikų išrinkta 142. Jie kandidatavo vardu Liaudiško Respublikiečių Judėjimo. Socialistai taip pat laimėjo 142 vietas seime. Radikalai socialistai (liberalai) pravedė seiman 25 savo žmones, vidutiniai (nuosaikieji) ir dešinieji 67, nepriklausomieji 18.

Nuo pačios Francijos į seimą renkama 522 atstovai, o nuo jos kolonijų 64. Dar nėra žinių, kas laimėjo 72 liekamas seimo vietas Francijoj; taipgi negauta pranešimų apie rinkimų pasekmes Alžyrijoj ir kitose francūzų kolonijose.

Francijoj tapo išrinkti visi kandidatavę Komunistų Partijos vadai — Maurice Thorez, Marcel Cachine, Andre Marty, Florimond Bonte, Charles Tillon (oro jėgų ministeris), Mathilde Peri ir kiti.

Socialistai ir katalikai rinkimuose stojo už laikinojo prezidento gen. de Gaulle politiką. Kada sueis visos rinkimų pasėkos iš Francijos ir kolonijų, turbūt, socialistai ir katalikai neturės - visiškos atstovų daugumos seime, kaip lemia amerikiniai korespondentai.

Naikina Karinę Mokybą Japonijos Mokyklose

Tokio. — Generolo MacArthuro įsakymu, tapo panaikintas karinės mankštos mokymas Japonijos mokyklose. Amerikiniai švietiamojo skyriaus oficieriai su japonų apšvietos ministerijos "pagalba" išbraukė iš mokyklinių knygų vietas, kur garbinama japonų militarizmas ir skiepijama mokiniams karinė dvasia. Tos knygos bus atspausdintos be karinės japonų propagandos.

Francijos Rinkimai Švelnina Ameriką Linkui Sovietų

Washington. — Kiek pirmiau buvo smarkiai pranešta iš Washingtono, kad Amerikos valdžia užprotestavo prieš Sovietų planą daryt penkerių metų sutartį verslui-prekybai su Vengrija. Buvo skelbiama, kad Sovietų Sąjunga, girdi, nepranešė Jungtinėms Valstijoms apie intenciją dėlei tokios sutarties.

Bet dabar, po komunistų laimėjimų Francijos rinkimuose, sušvelnėjo tas vadinamas protestas. Amerikos valstybės departmento atstovas spalių 22 d. sakė korespondentams, kad iš tikrųjų tai nebuvo protestas, o tik Jungtinių Valstijų nuomonės pareiškimas apie minimą sutartį. Valstybės departmento narys taip pat pripažino, jog Sovietų vyriausybė jau kuris laikas pirmiau pranešė Amerikai, kad Sovietai veda derybas dėlei penkeriu metu verslo su Vengrija. Valstybės departmentas sykiu prisiminė, jog Sovietai jau per eilę metų darė panašias sutartis su kitais kraštais.

300,000 Darbininkų Balsavimai Streiko Klausimu

Detroit, Mich. — Daugiau kaip 300,000 General Motors auto. darbininkų šį trečiadienį balsuos, ar streikuot dėl reikalaujamo 30 nuošimčių algos priedo, jei paskutinę valandą nesusitars CIO unija su kompanijos atstovais. Balsavimai valdžios priežiūroj įvyktų 97-se fabrikuose.

Kokių Teisių Sovietai Reikalauja Sau Japonijos Valdyme

Washington. — Radijo komentatorius Raymond Grant Swing sakė netikėt komercinių laikraščių skelbimais, būk Sovietai reikalaują sau atstovo Japonijoj su tokiomis pat teisėmis, kokias turi generolas MacArthur. Swing tvirtino, kad Sovietų Sąjunga nori tik tokių teisių Japonijoj, kokias ji pripažino Amerikai Balkanuose, kur sovietai laimėjo karinę pergalę. Sovietų kariniai atstovai Balkanuose užima vadovaujamąją poziciją, o amerikonai ir anglai turi bendradarbių teises.

Įsikūrė Nauja Japonų Partija Kovai prieš Demokratinius Žmones

Tokio. — 183 Japonijos seimo nariai įsteigė naują konservatų (nepažangiųjų) partiją. Jie pareiškė, jog ta partija ves griežtą kovą už pilną imperatoriaus Hirohito teisių išlaikymą. Naujosios partijos kūrėjai šaukia visus japonus ryžtingai kovot prieš komunistus ir liberalus. Liberalai gi yra tik buržuazinės demokratijos šalininkai.

Naujoji Japonijos reakcininkų partija kvietė buvusį premjerą kunigaikštį Kanoye jiems vadovauti kovoj už imperatoriaus teisių išlaikymą.

LAISVĖS VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

VAJAUS LENTELĖ

	Punktai
K. Žukauskienė, Newark	1380
M. Svinkunienė, Waterbury	1129
P. Pilėnas, Philadelphia	782
J. Bakšys, Worcester	728
A. Balčiūnas, Brooklyn	657
V. J. Stankus, Easton	604
A. Stripeika—G. Kudirka, Elizabeth	500
C. K. Urbonas, Hudson	312
P. Bečis-F. Klaston, Great Neck	284
J. Blažonis—J. Karsonas, Lowell	262

(Tąsa 5-tam pusl.)

Vokiečių Raudonasis Kryžius Varęs Šnipų Darbą

Berlin. — Maršalas Georgij K. Žukovas įsakė konfiskuot vokiečių Raudonojo Kryžiaus pinigus sovietinėje Berlyno dalyje ir uždaryt tos įstaigos centrą tenai. Sovietų įsakymui įvykdyti paskirtas vokiečių daktaras Paul Monitzer. Buvo nužiūrėta, kad fašistiniai vokiečiai naudoja Raudonąjį Kryžių ir jo pinigus kaip nacių šnipijados įrankius.

Fabrikantų Planas Reikštų Naujus Milionus Bedarbių

Detroit. — Automobilių fabrikantai nori paveikti kongresą, kad atšauktų 40 valandų darbo savaitės įstatymą, o vietoj jo įvestų 45 valandų darbo savaitę. Bet jeigu įstatymiškas darbo laikas būtų taip pailgintas, tai bedarbių skaičius 1946 metais pasiektų 6 milionus, kaip įspėjo R. J. Thomas, CIO Automobilių Darbininkų Unijos pirmininkas.

Unija reikalauja 30 nuošimčių pakelt darbininkam algas. Kompanija kalba apie uždarbio pakėlimą tik keletu nuošimčių. Bet kompanijos siūlomi priedai yra tik bandymas papirkti darbininkus, pareiškė Thomas. Unijistai niekuomet nepriims tokių paparkų, sakė jis.

General Motors samdydavo iki 350,000 darbininku. Jie dabar ruošiasi balsavimams. Suprantama, kad nubalsuos streikuot, jei kompanija nepridės gana algos. Fordo darbininkai taip pat rengiasi balsuot streiko klausimą.

Motervs Atstovės Naujame Francijos Seime

Paryžius. — Visuotinuose Francijos balsavimuose praeitą sekmadienį buvo išrinkta į seimą ir 31 moteris. Keturiolika iš to skaičiaus yra komunistės. Dauguma kitų seimo atstovių buvo partizanų kovos karžygės prieš vokiečius okupantus.

General Motors Tiksliai Kursto Streiką

Detroit, Mich. — General Motors automobilių korporacija faktinai skelbia sėdėjimo streiką prieš CIO Automobilių Darbininkų Uniją; tai būtų samdytojų streikas ir prieš valdžios politiką, stojančią už algų priedus darbininkams, sako tos unijos vice-pirmininkas Walter P. Reuther. Savo telegramoj senatoriui Murray, senatorių komisijos pirmininkui darbo reikalais, Reutheris priminė, jog General Motors pirmininkas C. E. Wilsonas išsiuntinėjo laiškus, kuriuose įspėja unijinius ir neunijinius darbininkus apie ilgą streiką. Jis iš anksto ragina neunijinius darbininkus—streiklaužius apsisaugoti nuo būsimųjų streiko pikietų. Wilsonas taip pat rašo, kad darbininkams turinti būti numušta alga 23 nuošimčiais žemiau uždarbio, kokį jie gaudavo karo metu. O jei ne, tai valdžia turėsianti pakelt automobilių kainas tiek pat nuošimčių.

General Motors sutiktų pridėti 5 iki 8 nuoš. uždarbio, jeigu būtų išleistas įstatymas įvesti 45 valandų darbo savaitę vietoj dabartinių 40 val.

Po naujų metų nereikėsią sviestui raudonųjų punktų.

Venezuelos Valdininkai Neisią į Prezidentus

Caracas, Venezuela. — Naujojo laikinojo prezidento Romulo Bettancourto valdžia Venezueloj, Pietų Amerikos respublikoj, paskelbė, kad nė vienas dabartinės valdžios narys nekandidatuos į prezidentus būsimuose rinkimuose. Rinkimai įvyksią po 6 mėnesių.

Senasis, nuverstas prezidentas Medina laikomas kaip kalinys karininkų mokykloj. Jis ir keli seniaus buvę prezidentai bus teisiami už valstybės pinigų ėmimą sau. Naująją valdžią remia Venezuelos fabrikantų sąjunga ir katalikų arkivyskupas L. G. Castillo.

Svetimi Pinigai Anti-Semitizmui Lenkijoj

Varšava. — Anti-semitai, žydų tautos priešai, Lenkijoj gauna pinigų iš užsienių. Tai pinigais jie varo judėjimą prieš žydus ir prieš demokratinę Lenkijos valdžią. Taip pareiškė lenkų užsienio reikalų ministeris W. Rzymowski, kalbėdamas atvykusiems žydų organizacijų delegatams.

Los Angeles, Calif. —Policija ir specialiai šerifai vėl puolė streikuojančius judamųjų paveikslų studijų darbininkus, ir suėmė dar 6 streiko pikietininkus.

LIETUVOS PRAMONĖS GAIVINIMAS 1945 METAIS

Vokiečiai suardė Lietuvos pramonę. Šiandien Tarybinėje Lietuvoje daugiausiai dirbama pramonei atkurti, ir dar nėra progos pagaminti tiek dirbinių, kiek vartotojams reikia. Tačiaus daug nuveikta ir kasdieniniams reikalams aprūpinti.

Popieros Gamyba

Trečioje šių metų ketvirtyje jau gaminama popiera. Pirmiau Lietuvos laikraščiai buvo spausdinami ant popieros gaunamos iš Leningrado ir Latvijos. Dabar Lietuva turės savo popieros. Ją gamina fabrikas arti Vilniaus.

Gumos Pramonė

Gumos (robo) dirbinių fabrikas Inkaras Kaune pradėjo dirbti trečiojoj šių metų ketvirty ir jau pagamino 60,000 porų kaliošų ir 50 tonų kitų guminių dirbinių. Vokiečiai nesunaikino šio fabriko patalpų, bet jie išgabeno į Vokietiją visas jo mašinas. Pats fabrikas buvo paverstas į vokiečių kareivines ir garažą. Naciai sudegino kitą fabriką vardu Guma. Jo įrengimai buvo rasti tarp griuvėsių ir degėsių. Tie įrengimai perkelti į Inkaro gumos fabriką.

Odų Gamyba

Gana gerai vyksta odų pramonė. Per devynius mėnesius pagaminta 700,000 ketvirtainių metrų odų, kur kas daugiau, negu planas numatė. — Ketvirtainis metras yra apie 11 ketvirtainių pėdų. — Taip pat buvo išdirbta 53,000 avių kailių.

Bet dar permažai batų ir čeverykų pagaminta — viso 200,000 porų. Tik neseniai atsidarė Šiaulių batų fabrikas ir dalinai dirba. Veikia Vilniaus batų fabrikas, bet jis nedidelis.

(Tąsa 5-me pusl.)

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Atsiliepė "Net" Du!...

Andai Kleofas Jurgelionis pateikė atsišaukimą, "raginantį Amerikos lietuvius šelpti Lietuvos tremtinius Europoje," rašo p-nia Tysliavienė Vienybėje. Kleofo atsišaukimas buvo tokis: neaukokit nei rūbų nei kitokių daiktų per jokį komitetą, bet siųskit kiekvienas individuališkai. Girdi, jis pats siunčiąs tam tikriems pabėgėliams fašistams dovanas; tai galį padaryti ir kiti.

V. Tysliavienė dabar sako, kad į tą Jurgelionio atsišaukimą **"iki šiol atsiliepė tik du asmenys."**

Tragedija!

Ką gi tai parodo?

Tai parodo, kad **Amerikos lietuviai neremia fašistinių pabėgėlių; nenori jų remti; atsisako juos remti.**

Jeigu klerikalų-socialistų fondui pavyksta surinkti iš žmonių kai kurių daiktų ir juos pasiųsti pabėgėliams, tai tik dėl to, kad to fondo agentai apgaulingu būdu iš žmonių daiktus išvilioja. Jie skelbia, jog, girdi, surinktuosius daiktus siųsią "Lietuvos žmonėms." Padorus pilietis patiki jiems, manydamas, jog pagalba bus siunčiama karo nualintiems Lietuvos žmonėms.

Tuos daiktus surinkę, klerikalai ir fašistai siunčia juos ne Lietuvos žmonėms, bet pabėgėliams, lietuviškiems naciams!

Jau ir Popiežius Leidžia Moterims Balsuoti

Aną dieną popiežius pareiškė, kad jis sutinka su davimu moterims teisių balsuoti. O jis sutinka dėl to, kad moterys, **neatsiklausę popiežiaus,** eina ir balsuoja.

Didžioji Spalio Revoliucija Rusijoje pirmoji suteikė moterims pilnas pilietines teises, — ne tik, beje, pilietines, bet ir ekonomines ir socialės. Po to sekė Jungtinės Valstijos ir tūli kiti kraštai.

Po antrojo pasaulinio karo Francijoje ir Italijoje buvo suteiktos moterims balsavimo teisės.

Praeitą sekmadienį Francijoje virš desėtkas milijonų francūzių ta teise naudojosi.

Neužilgo apie 13,000,000 Italijos moterų galės balsuoti.

Pasaulinio progreso inžino sulaikyti, pasirodo, niekas negali.

Todėl popiežius Pijus XII praeitą savaitę pareiškė, kad jis užgiriąs moterims teisę balsuoti, tik jos, po balsavimų, privalančios kovoti už "garbę" užtikrinti sau vietą namieje... prie pečiaus.

Atrodo, kad ir iš šito popiežiaus pareiškimo nieko neišeis, nes moderniškosios moterys prie pečiaus tenori būti kuomažiausiai.

"Revoliucija" Venezueloj

Venezuela, viena Pietų Amerikos respublikų, susilaukė naujos "revoliucijos". Susiuostę, karininkai nuvertė prez. Medinos vyriausybę ir laikinuoju prezidentu pastatė tūlą socialistą, Romulo Bettancourt'ą.

Kas tas Bettancourtas, nėra lengva pasakyti. Jis vadinasi socialistu, bet socialistų šiandien yra visokių (hitlerininkai taipgi socialistais vadinosi), todėl šiuo metu sunku pasakyti, kas Venezueloj bus.

Žinios skelbia, kad po "revoliucijos" jau pradėta areštuoti komunistai veikėjai. Pagal tai galima spręsti, jog Venezuelos" revoliucija buvo peroninė.

Beje, Bettancourtas pareiškęs užsienio spaudos kapitalistams, kad jo vyriausybė traktuosianti užsieninį kapitalą gražiai; ekscesų, girdi, nebūsią.

Venezuela — aliejaus šalis. Užsieniniai kapitalistai ten turi sukišę nemažai kapitalo į aliejaus šaltinius. Jeigu naujoji, "revoliucinė', vyriausybė gražiai saugos užsienio imperialistų interesus, tai ji ir bus jiems O. K.

Apie padėtį Venezueloj plačiau parašysime vėliau, kai gausime daugiau davinių. Dabar tiek tegalime pasakyti: ten įvyko ne "revoliucija", bet pučas, smurtas.

Vienuoliai -- Budeliai

Neseniai Budapešte teismas pasmerkė mirti buvusį katalikų vienuolį, Andreas'ą Kun'ą. Šis gaivalas drauge su kitais savo sėbrais nužudė 94 žydus tuomet, kai Vengrija buvo okupuota nacių. Tai typiškas sadistas himmlerininkas. Išauklėtas katalikų vienuolyne, šis nenaudėlis, pasitaikius progai, metė savo ilgą sijoną ir rožančių ir pasiėmė šautuvą žydams žudyti, anti-naciams mėsinėti!

Aišku, Vengrijos teismas nusmerkė jį pakorimui ir po dviejų valandų teismo tarimas buvo įvykintas.

Skaitytojas turbūt atsimena, kad Lietuvos teismas taip gi sugavo vieną buvusį katalikų vienuolį, žudžiusį lietuvių tautos patrijotus, padėjusį vokiečiams okupantams, ir nusmerkė jį mirti.

Netenka nei kalbėti, kad karo metu Europoje nemažai vienuolių buvo metę savo "uniformas" ir vilkėjo naciškų budelių uniformomis, šaudydami antinacius, kai Hitlerio govėdos siautėjo po Europą. Juos taip daryti mokė, be abejo, tūli aukšti katalikų dvasiškiai.

Tokioje Slovakijoje katalikų kunigas Tiso buvo sudaręs fašistinę valdžią ir jai vadovavo, Hitlerio pastatytas ir pašlovintas. Daug nekaltų žmonių gyvybių kun. Tiso buvo sunaikinęs.

Šiomis dienomis sužinota, kad šiam hitlerininkui teks stoti teisman ir atsakyti už savo darbelius. Talkininkų pareigūnai Vokietijoje nutarė perduoti kunigą Tiso Čekoslovakijos teismui!

Susirado Jie Ir Žydą

Lietuviškieji naciai Vokietijoje, jausdami, kad jais niekas nebetiki, ėmėsi jieškoti talkininkų. Andai jie lietuviškų Amerikos kryžiokų spaudoje paskelbė "žinias", jiems suteiktas "lietuvio komunisto", pabėgusio iš "komunistinės priespaudos" Lietuvoj.

Dabar (Naujienose) skelbiamas atambrintas "vieno žydo dantų gydytojo" plepėjimas prieš Tarybų Lietuvą. Šis žydas, esą, pabėgęs iš "Taryb. Lietuvos", kur jis "viską patyręs".

Kas tik lietuviškiesiems naciams reikalinga, tą jie susiranda. Reikalingas "komunistas", — jie jį pasidaro; reikalingas jiems talkininkas žydas, — jie ir tą išsikepa ir jo patiekalą numėta nelaimingiems lietuviškų kryžiokų spaudos skaitytojams, sakydami: valgykite, gardu!

Na, tegu gi jie meluoja!...

Desperatai Melagiai

Dienraštis Vilnis (spal. 19 d.) rašo:

"Prieš antrą pasaulinį karą Chicagos "Tribune" korespondentas Donald Day buvo ekspertas sovietiškais klausimais. Jis tupėjo Rygoje ir siuntė "Tribune" chuliganiškiausių išmislų. Jo fantastiškus išmislus kartojo "Naujienos" ir "Draugas". Donald Day baigė savo nelemtą karjerą Berlyne, kurs jis nuvyko hitlerininkų kviečiamas. Berlyne jis, veikiausia, nugaišo, jei nepabėgo kur kitur.

"Dabar Donald Day skuron įsilindo kitas "Tribune" korespondent. Hal Foust, kuris tupi Stockholme ir siunčia iš ten biauriausius šmeižtus prieš Sovietų Sąjungą. Tuose šmeižtuose tik fantastika ir idiotizmas.

"Bet tuos šmeižtus "Draugas" ir "Naujienos" ryte ryja, kaipo gardžiausią skanumyną.

"Šį antradienį "Naujienos" ant pirmo puslapio uždėjo antgalvį: "Sovietų valdžia planuoja ištremti į Rusiją 700,000 lietuvių."

"Kas čia, jei ne fantastiškas melas, niekuo nesiskiriąs nuo politinio idiotizmo!

"Plunksnos šarlatanus apėmė desperacija — todėl jie taip meluoja."

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

VA, KODĖL JIE TAIP ŠUMINA!

V. Andrulis dienraštyje Vilnyj rašo:

"St. Pieža chicagiškiam Hearsto laikrašty išduoda tikrąją priežastį dėlko "tarybininkai" ir smetoniniai taip suriko sužinoję, jog Antanas Bimba važiuoja Lietuvon. Labiausia juos baugina štai kas:

"Valstybės Departmentas davė Bimbai pasportą ignoruodamas "Lietuvos atstovybę."

"Kun. Končius jau senai prašo pasporto važiuoti Europon, bet Valstybės Departmentas jam pasporto neduoda.

"A. Bimba, pirmininkas Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto, gavo leidimą važiuoti Lietuvon. Jis sustos Švedijoj, paskui per Leningradą važiuos Lietuvon.

"Kun. Končius pirmininkas "Bendrojo Komiteto", šelpianččio Lietuvos kvislingus, negauna leidimo ir gal negaus.

Iš tikro lietuvių atžagareiviams ir fašistams yra kuo susirūpinti.

"Kas labiausia juos baugina, tai Valstybės Departmento nepaisymas nei dėl mandagumo prisiminti Lievos atstovybei Washingtone, kad duodama pasportas Lietuvon važiuoti. Jie nusigando, kad tai bus faktinas atmetimas buvusios Smetonos režimo atstovybės.

Dėlto jie apsiašarojo ir pasiuntė Valstybės Departmentui "protestą."

"Mr. Pieža išdavė jų paslaptį, kad kun. Končius prašo pasporto važiuoti pas Lietuvos pabėgėlius —kvislingus ir išdavikus, kurie išdūmė iš Lietuvos su gestapo agentais ir nacių armija.

"Kaip New York Times korespondentas informuoja, tokių pabėgėlių Vokietijoje yra 47,000.

"Pasimatęs su jais, kun. Končius paskui grįžęs skleistų melus kvislingų sufabrikuotus.

Gerai, kad jam leidimas ir neduodama.

"'Tarybininkai' taipgi nusigandę ir dėlto, kad šis su jais nesiskaitymas gali būti pirmi žingsniai ir jų fondo atmetimui. O tai būtų jiem skaudus smūgis. Viena, kvislingai negautų paramos. Kita, prie to fondo jie laiko žmonių, kurie, sakoma, veda profašistinę propagandą neoficialiai dirbdami kitoms įstaigoms. Vieną tokių, K. Pakštą, jau turėjo paleisti, nes jis perdaug atvirai veikė."

Laisvojo Gyvenimo 1-neri Metai

Rašo V. Rudminas

Kas pats to nematė ir nepergyveno, tam sunku įsivaizduoti, kaip atrodo kraštas ar miestas, iš kurio neseniai išvyti vokiškieji grobikai. Vokiečiai iki tobulumo privedė griovimo ir ardymo sistemą. Jie turėjo pasidarę iš anksto planus, pagal kuriuos jie prieš pasitraukdami griovė kraštą naikino jo turtus. Jų niekšiškieji griovimo planai buvo padalinti keliomis stadijomis. Tai buvo visų pirma ardymas, paskui išvežimas, paskui naikinimas viso, kad nesuspėta išvežti Kiekvienam objektui, kiekvienam fabrikui ar didesniam pastatui jie paskirdavo gestapininką, kuris buvo atsakingas už visų šių planų įvykdymą atitinkamoje įmonėje ar pastate.

Jeigu jūs norite suprasti, kaip atrodė didieji miestai tuoj vokiškuosius grobikus išvijus, tai bent kelioms dienoms išjunkite savo telefoną, nesinaudokite elektra, išjunkite vandenį, nevažiuokite autobusu, išeikite gyventi iš buto į sodą, garažą ar rūsį.

Ir Lietuvoje vokiškieji grobikai prieš pasitraukdami padarė didžiausius sugriovimus ir žalą, kurie dar padidino nuostolius, padarytus kraštui per visą trejų metų vokiškųjų grobikų okupaciją.

Pakanka nurodyti, jog vokiškieji grobikai vien Lietuvos pramonei padarė daugiau kaip milijardui rublių žalos.

Atvažiavusi į Vilnių, Tarybų Lietuvos valdžia rado griuvėsius ir namų bei įmonių kapines. Sunku buvo tikėtis, kad šiame griuvėsių mieste dar bus įmanoma gyventi ir dirbti.

Bet štai praėjo metai nuo tos dienos, kada Gedimino bokšte iškilo Raudonoji laisvės ir pergalės vėliava. Tai nėra dar visiško Lietuvos išvadavimo metinės, nes nuo tos dienos dar nemaža laiko praėjo, kol buvo išvaduota visa Lietuva.

Tačiau, kokie milžiniški darbai padaryti šiose sunkiose pokario sąlygose per metus, iš kurių didesnę dalį tebevyko karas. Neperdedant galima sakyti, jog buržuazinėje Lietuvoje kai kurie šių darbų, jeigu jie iš viso būtų buvę įmanomi, būtų užtrukę dešimtmečius.

Tarybų valdžia grąžino lietuvių tautai jos nepriklausomybę, jos tautinį valstybingumą, grąžino Lietuvos respublikai jos valstybinį suverenumą.

Vietoje užguito "ostlanderio", kuris vokiškųjų grobikų buvo pasmerktas pavergimui ir išnaikinimui, vėl visu savo ūgiu išsitiesė laisvas lietuvis, pilnateisis savo žemės šeimininkas.

Iš "Ostlando" provincijos, kuri buvo pasmerkta vokiškajai kolonizacijai, Lietuva vėl virto laisva ir suverenine Tarybų Socialistine Respublika.

Tarybinė demokratija sukūrė visus galimumus plačiausiam visuomeniniam aktyvumui. Atgijo profesinės ir kitos visuomeninės organizacijos. Per praėjusius nepilnus metus šį laikotarpį įvyko Lietuvos švietimo darbuotojų suvažiavimas, Lietuvos statybinės medžiagos pramonės darbuotojų suvažiavimas, Lietuvos darbo valstiečių suvažiavimas, maisto pramonės darbuotojų suvažiavimas, gydytojų suvažiavimas, pramonės kooperacijos darbuotojų suvažiavimas, Lietuvos profsąjungų suvažiavimas, Lietuvos inteligentų suvažiavimas, praėjęs ypatingai aukštame politiniame lygyje ir eilė kitų respublikinių suvažiavimų bei pasitarimų.

Vienas iš pirmųjų Tarybų valdžios žygių buvo — atitaisyti didžiąją skriaudą, kurią vokiškieji grobikai ir buožės bei dvarininkai padarė darbo valstiečiams.

1944 metų rugpjūčio 30 d. Tarybų Lietuvos Aukščiausioji Taryba savo sesijoje priėmė įstatymą "Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo." Tuo įstatymu buvo atstatytos darbo valstiečių teisės į žemę, grąžinta teisėtiems šeimininkams jų žemė, kurią okupacijos metu buvo iš jų paveržę buožės ir dvarininkai.

Pagal šį įstatymą jau gavo žemės apie 75,000 darbo valstiečių, kuriems išdalinta apie pusę milijono ha žemės (t. y. apie 100,000 daugiau negu 1940-tais metais).

Darbo valstiečiams išdalinta taip pat tūkstančiai karvių, arklių, tūkstančiai tonų sėklos.

Siekdama efektyviau padėti darbo valstiečiams apsėti savo žemę nepaisant visų sunkumų, Tarybų valdžia atstatė mašinų traktorių stočių tinklą bei mašinų ir arklių nuomojimo punktų tinklą. Daugiau kaip 100 traktorių ir 3,000 arklių padėjo pavasario sėjos metu valstiečiams apsėti savo atgautą žemę.

Tarybų valdžia deda taip pat visas pastangas kelti į naują, aukštesnį laipsnį Lietuvos žemės ūkį. Tam tikslui visų pirma atkuriama Lietuvos gyvulininkystė, kuri taip sunkiai nukentėjo nuo vokiečių okupacijos. Atkuriami valstybiniai kergimo punktai, tvarkomas užsilikusių reproduktorių naudojimas, įvykdoma jų registracija. Iš brolіškų respublikų gaunama nauja veislinė medžiaga.

Atkurtos bandymų bei selekcijos stotys, įsteigtas selekcijos institutas.

Lietuvos darbo valstiečiai, įvertindami tarybų valdžios paramą jiems, pasiaukodami dirba savo darbą bei atlieka savo pareigas valstybei. Nežiūrint visų sunkumų, Lietuvos darbo valstiečiai viršijo pavasario sėjos planą, kurį jie įvykdė 112%. Visiškai bei laiku yra įvykdytas privalomų pristatymų planas, už ką sąjunginė vyriausybė apdovanojo ištisą eilę Lietuvos darbuotojų ordinais.

Nors pačioje pradžioje stigo įrengimų, medžiagos, energijos, nors ištisą eilę pramonės įmonių teko statyti beveik iš naujo, bet iki šiol jau atstatyta 1000 pramonės įmonių. Atstatyti Lietuvos geležinkeliai, suremontuoti keliai ir plentai. Vien tiltų tam tikslui atstatyta daugiau kaip 60.

Iš griuvėsių ir pelenų kyla ir Lietuvos miestai. Ypač daug yra nuveikta senosios Lietuvos sostinės Vilniaus atstatymo srityj. Atstatyta ir tvarkingai veikia vandentiekis. Nors elektros stotis dar sugriauta, bet miestas jau gan tvarkingai gauna elektros energiją iš laikinai sumontuotos gan galingos stoties. Kiekvieno sekmadienio vakare Vilniaus darbo žmonės laisvu laiku savanoriškai dirba miesto atstatymo darbą. Darbininkai ir tarnautojai, eiliniai darbuotojai ir įstaigų bei įmonių viršininkai pradedant nuo eilinio juodadarbio ir baigiant liaudies komisarais išeina į darbą, kad ko greičiau būtų atstatyta mylimoji Lietuvos sostinė — senasis mūsų Vilnius. Jau sutvarkyta eilė Vilniaus miesto gatvių bei aikščių. Vykdomi atželdymo darbai, Vilnius kasdien eina gražyn, ir Lietuvos darbo žmonės yra pasiryžę nesigailėti triūso bei pastangų, kad paverstų Vilnių vertinga savo respublikos sostine.

Tarybų valdžia nenuilstamai rūpinasi tautinės kultūros vystymu. Šių mokslo metų pabaigoje veikė 2,706 pradinės mokyklos, kuriose mokėsi 221,051 mokinių. Gimnazijose ir progimnazijose buvo 54,850 mokinių. Ką reiškia šis skaičius Lietuvai, galima suprasti atsiminus, jog buržuazinėje Lietuvoje gimnazijose ir progimnazijose tebuvo 26,000 su viršum moksleivių.

Tarybų valdžia atkūrė vokiečių uždarytuosius universitetus bei augštąsias mokyklas. Veikia universitetai Vilniuje ir Kaune, Pedagoginis institutas, Žemės ūkio akademija, Kauno ir Vilniaus dailės institutas bei konservatorijos, Veterinarijos akademija.

Atgaivinta Lietuvos TSR Mokslų Akademija.

Nors vokiškieji grobikai prieš atsitraukdami sugriovė Lietuvos spaustuves, jos jau atstatytos bent tiek, kad galėtų užtikrinti išleidimą būtiniausių laikraščių, knygų bei žurnalų. Tarybų Lietuvoje išeina penki centriniai laikraščiai ir trys žurnalai. Dideliu laimėjimu reikia pripažinti tą faktą, jog kiekviena Lietuvos apskritis dabar turi savo laikraštį. Jeigu buržuazinėje

(Tąsa 5-me pusl.)

Čia matome australiečius kariškius pasikeitus padėtimis su japonais. Buvę japonų kaliniais pirm britų kariuomenės sugrįžimo į Singapore, australiečiai dabar pastatė japonus kasti griovius po karštais saulės spinduliais, o patys ilsisi.

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalus ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tiktai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokit žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

Ar Visuomenė Turi Ką Bendro su Kūdikių Auklėjimu?

Kūdikių priežiūra karo laiku buvo viena iš opiausių problemų, nes karo laimėjimui būtinai reikėjo moterų darbo. Tačiau ir tuomet mūsų įstatymų leidėjų didžiuma tekrutėjo vėžio žingsniu link rišimo tos problemos. Dabar, karui pasibaigus, ponai įstatymų leidėjai ir šalies turto kontrolieriai nenori nieko skirti kūdikių priežiūrai. Jie sako, šeimų vaikai, šeimų bėdos, lai jos žinosi sau.

Dar kiti, kurių poniškus vaikus daboja samdytos devynerios auklės, sako, kad vaikams priežiūros esąs tik velnio išmonis paikinimui vaikų ir jų motinų.

Iš šalies tėmijant, veržiasi klausimas: "Nejaugi visuomenė neturi nieko bendro prie vaikų auklėjimo?" Ir lengva įžiūrėti, kad labai daug turi bendro.

Mes visi žinome, kad jeigu jaunuolis išaugs protiniai ar moraliai liguistas, visuomenė turės jį išlaikyti savo kaštais ligoninėj ar kalėjime. Jeigu jis išaugs sveikas, gražutis, visuomenė reikalaus jo eiti karan, jeigu iki to laiko karai nebus prašalinti iš pasaulio. Žodžiu, į gerą ar į blogą jis pasvirs, visuomenė vistiek ji užaugusį savinsis. Tas, rodos, sakyte sako, kad visuomenė privalo turėti šėrą ir kūdikio auklėjime. Kad viena atskira šeima neprivalo būti atsakominga laimėti visas grumtynes su visais sunkumais vaiko auklėjime.

Kaip gi yra dabar? Norėk, kaip norėjusi išeiti uždarbiauti, jeigu neturi motinos ar uošvės, kuri pasiaukotų tavo vaiką auklėti, neišeisi. O moters uždarbis daugelyje darbo žmonių šeimų sudaro rubežių tarp galimybės patenkinančiai pragyventi ar skursti, tarp galimybės išleisti vaikus aukštesnį mokslą, duoti jiems progą žengti greta su visais jų gadynės žmonėmis ar liktis užpakalyje kitų. Gi atsitikime šeimos pakrikimo ar ryšių susilpnėjimo, atsitikime dounpelnio sveikatos susilpnėjimo, moters darbas liekasi vienatine šeimai išsilaikyti priemone.

Kelinta iš mūsų moterų, ypatingai miesčiokaičių, ištesėtų atidirbti tris sunkius šiftus — darbininkės, auklėtojos, šeimininkės? O jeigu ir ištesėtų, argi susilaukimas šeimos yra kokia kriminalystė, kad už tai reikėtų moterį taip bausti,

Pagaliau, ar nebūtų sveikiau patiems kūdikiams ir jų motinoms, jeigu kožna susiedija turėtų tinkamą auklėtuvę — prižiūrėtuvę palikti nors ir nedirbančių moterų vaikams bent vieną dieną per savaitę?

Kožname darbe, kaip geriausi sveikatos dėsnių žinovai pripažįsta, reikalinga pakaita. Profesionalis vaikų auklėjimas skaitomas sunkiu darbu, reikalingu didelio nervų įtempimo. Reikalaujama tokiam darbui trumpesnių darbo valandų ir geresnio pasiruošimo, negu didžiumai eilinių darbų. Tai dėl ko motinos sveikata turėtų būti tokia pigi, kad ji privalo stovėti prie vaikų be pertraukos per visą gyvenimą, iki vaikai visiškai paaugs?

Mūsų moterims reikėtų ypatingai darbuotis už įsteigimą vaikams priežiūrų.

Popiežiaus Rūpesčiai Moterims

Popiežius labai susirūpinęs, kad Tarybų Sąjungos moterys turi vaikų priežiūras, gerus uždarbius, aukštus laipsnius. Dėl to Tarybų Sąjunga jam visai nepatinka. O dar aršiau, kad kitų kraštų moterys reikalauja tokių pačių teisių ir progų, kokias turi tarybinės moterys.

Pereitą sekmadienį savo pamoksle katalikėms, popiežius Pius XII liepė saugotis griešno svieto monų. Moterų "viltis tikros gerovės glūdi kapitalistiniuose rėžimuose," sakė popas. Atsisteigkite "garbingiausią moters ir motinos vietą namuose," ragino jis.

Senis, žinoma, niekad negyveno ant desėtko kito dolerių su keliais vaikais. Nereikėjo jam apeiti kelis turgus, kad pirkti maistą centu kitu pigiau. Nereikia viena ranka tempiant maišą produktų, ant kitos nešti kūdikį ir dar saugoti paskui bėgančius kelis kitus vaikus, kaip tai daro kasdien mūsų jaunos motinos ir senutės, anūkų auklėtojos, kurios norėtų vaikams priežiūrų.

Aišku, nėra ko tikėtis, kad milionierius popiežius suprastų paprastos darbo moters reikalus. Ne tą norėjau ir pasakyti. Norėjosi tik palinkėti, kad jis tesirūpina dangumi, o mes savimi apsirūpinsime pačios. Ko jam kištis į mūsų reikalus, apie kuriuos mažiausio supratimo neturi.

Darbininkė

Brooklyno Apšvietos Kliubo Mitingas

Pereitas Brooklyno Moterų Apšvietos mitingas buvo skirtingesnis už buvusius mūsų mitingus. Turėjome gražų būrį moterų kliubiečių, bet apie tiek pat ir vyrų atsilankė. Mat, buvo garsinta, kad bus atstovas iš Social Security Board'o ir aiškins senatvės apdraudą, kokia dabar duodama Amerikos žmonėms.

Žinoma, pirmiau atlaikėme kliubo mitingą ir, nors reikėjo skubėti, vis tiek atlikome gana daug reikalų. Kliubo pirmininkė, d. Petrikienė, išdavė platų raportą, kuriame, tarp kitų svarbių darbų, pranešė, kad kliubo vardu pasiuntė telegramą p. Trumanienei, pareikšdama mūsų nepasitenkinimą jos tylėjimu (ir dar dalyvavimu pokilyj) prieš Amerikos Revoliucijos Dukterų fašistinį pasielgimą su artiste Hazel Scott. Kuomet "reakcijos dukterys" atsisakė išnuomuoti salę Marian Andersoniutei, tai Eleanor Rooseveltienė, prez. Roosevelto žmona, pasitraukė iš jų organizacijos ir viešai pranešė, kodėl ji pasitraukia. Bet dabartinio prezidento žmona neina Rooseveltienės pėdomis; jai geriau patiko eiti su reakcijos dukterimis. Kliubietės dėkingos draugei Petrikienei už pasiuntimą telegramo.

Iš atsibuvusio baliaus, surengto naudai Lietuvos vaikučiams kalėdinių dovanų, raportas buvo džiuginantis. Apart suneštų drabužių, mokykloms reikmenų, ir kitų vaikams naudingų dalykėlių, kurių vertė labai lengvai gali siekti 5-6 šimtų dolerių pinigais dar surinkome, — su aukomis ir likusiu pelnu — $222.46, kuriais bus nupirkta vaikučiams naudingų dovanų.

Dar ir šiame susirinkime gavome pundelių. Atnešė pundelių šios draugės: Petlickienė, Laukaitienė, Reklienė ir Kazakevičienė. Brooklynietės pasižadėjo sudėti Lietuvos vaikučiams 500 pundelių per šį mėnesį, bet aš manau, kad mes perviršysime šią kvotą dideliu kaupu.

Draugė J. Augutienė, viena darbščiųjų narių, apsiėmė atstovauti kliubą nacionalėje atciviams ginti konferencijoj, kuri įvyko spalių 20 ir 21, New Yorke.

Į Antrąjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą Pittsburghe siunčiame dvi delegates — dd. K. Petrikienę ir M. Yakštienę.

Viena nemaloni žinia, tai, kad d. Kasmočienė serga. Mes linkime mūsu energingai darbuotojai d. Kasmočienei, greit pasveikti ir vėl bendrai su mumis dalyvauti.

Po susirinkimo, atsilankęs iš Social Security Boardo, Paul Orr plačiai išaiškino senatvės apdraudos ir bedarbės apdraudos teises ir kaip jas gauti. Užimtų daug vietos išaiškinti jo kalbą, bet tai buvo pamokinanti kalba klausimu, su kuriuo turėtų būt susipažinus visa visuomenė. Patartina kitų miestų organizacijoms susisiekti su vietiniais Social Security Boardais ir gauti kalbėtojus išaiškinti šiuos svarbius klausimus.

EVA

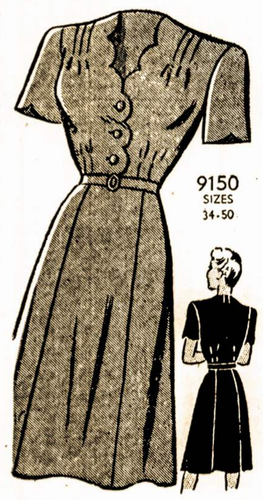

Vidutinės ir stambios figuros moterims suknelės forma 9150 gaunama 34 iki 50 dydžio.

Užsakymą, pažymėjus numer ir dydį, sykiu su 20 centų, siųskite: Mary Sincus, 427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

Kariškė A. Grozan Išėjo Už Dr. Schilling

Mrs. A. B. Schilling

Elizabeth, N. J. — Ann Grozan, duktė Mr. ir Mrs. Carl Grozan, gyvenančių 23 Heinrich St., Cranford, N. J. susivedė su Ds. Anthony B. Schilling iš Elizabeth. Santuoka įvyko pereito rugp. 30-tą, teisėjo Louis Lehmann namuose, Roselle, N. J.

Ann, kaip kad ir jos sesuo Marion, yra gerai pažįstama LDS ir kitame lietuvių jaunime, nes jame dalyvavo dar vidurinės mokyklos Cranforde lankymo metais ir vėliau. Karo metu buvo įstojusi į Moterų Karių Korpusą (WAC). Lavinosi Eastern Texas State Teacher's Kolegijoj. Paskiau tarnavo Mitchell Field vienus metus. Iš čia liuosomis valandomis yra atlankius ne vieną svarbesniąją lietuvių sueigą.

Jaunavedis Dr. Schilling seniau turėjo savo raštinę Washington, D. C. Dabar, po medaus mėnesio, kurį praleido Naujojoj Anglijoj, ketina apsigyventi Elizabethe.

Linkime naujavedžiams laimės šeimos gyvenime ir daktarui pasisekimo jo profesijoj.

R.

Langiniai Žolynai

Dabar laikas apgenėti iš lauko vidun atneštus jeronimus ir begonijas. Senas šakas nupjausto beveik iki šaknų. Iš likusios stiebelio dalies išaugs gana atžalų, kurios atsineš ir visą sekamiems žiedams susitelkusią medžiagą.

O jeigu norite sekamam pavasariui prisiauginti patakėms naujų daigų, iš tų stiebų galite pasidaryti desėtkus arba ir šimtus naujų jeronimų ir begonijų. Viskas, ko reikia, nupjautus stiebų gabalus suguldyti paviršiuje drėgno smėlio ir taip palikti nei per šiltoje, nei per šaltoje vietoje. Su laiku iš visų apatinių stiebe akučių dygs šaknelės ir įsikabins į smėlį, o iš viršutinių pradės skleisti lapus. Persodinti į gerai su bone-meal patręšta žeme pripiltus vazonėlius, tie daigai suaugs ir gal jau bus su žiedais iki pavasario, kada norėsi apsodinti patakes ir tuštumas, nuogai spoksančias pirm sudygimo-sužaliavimo vasarinių žolynų.

Jeronimai taip pat galima išlaikyti išrovus ir padėjus kur vėsioj, nei per sausoj, nei per drėgnoj vietoj. Pavasarį atsodinti, jie atsigauna, pradeda leisti naujas atžalas ir šakas iš seno, tartum visai nudžiūvusio kelmo.

★ ★ ★

Hyacintų žiedų galima turėti stuboje per visą žiemą. Bulbiukes palaiko tamsoje, kad šaknys suaugtų. Vieni iš jų puikiai auga ir pražysta įsodinti į pieninę ar kitokią siauru kaklu bonką, kad vanduo siektų bulbiukės tik pačią apačią. Dar kiti sodinama tik ant akmenėlių ar samanų. Trečios veislės mėgsta vidutinę, smėlėtą žemę. Tais būdais galima turėti hyacintų žiedų nuo viduržiemio iki vėlybo pavasario. Dabar pasodinus, galima tikėtis pirmųjų žiedų žiemos šventėms.

* * *

Perkant daržo ar stubos žolynams trąšas, reikia žiūrėti sekamo: laikomoms dėl lapų, pirkti su aukštu nuošimčiu nitrogeno, laikomoms dėl žiedų— su daug fosforo. Vartoti tik po tiek, kiek nurodyta.

Tarybų Sąjungos Vaikai Našlaičiai Nepalieka Benamiais

Daugelyje Tarybų Sąjungos vietų, kur daug vaikų likosi karo našlaičiais, žmonės stengiasi vaikus nusavinti, kad jie nesijaustų be savo namų, be savo šeimos.

Pavyzdžiui, A. A. Derevskaja, Otvažnoje kaimo gyventoja, Kuibiševo srityje, pirm karo turėjusi penkius savo vaikus, dabar auklinti 16 našlaičių. Toj pat apylinkėj yra ir kelios kitos šeimos, kuriose po kelioliką našlaičių rado sau namus. Ir nieko nepaprasto esama atrasti šeimas su 5-6 nusavintais vaikais.

Pas mus, žinoma, ir geriausios širdies žmonės vargiai išgalėtų tą padaryti. Tenai žmonės tai išgali dėl to, kad tarybinė vyriausybė prigelbsti daugvaikėms šeimoms.

Darželyje Rudens Metu

Dar vis galima persodinti žieminiai žolynai, taipgi sodinti anksti pavasarį žydinčių žolynų bulbiukės. Didžiuosiuose šalčiuose pridengia lysę šiaudais, lapais ar kuo kitu, kad žemė neįšaltų ir bulbiukės neperšaltų.

Tūli krūmokšniai irgi dar galima persodinti. Tea rose atžalos reikia apgenėti. Nutrumpintos 8 iki 15 colių nuo žemės geriau išlaiko neperšalusios, negu tos, kurios išaugo į kelių pėdų aukščio vytis.

Dabar laikas pastiprinti pieveles. žolei ir kitiems lapuočiams vartojama trąšos, turinčios didelį nuošimtį nitrogeno. Pievai trąšų beria 15 svarų ant tūkstančio ketvirtainių pėdų ploto.

Kai kurie vasariniai žolynai žydi anksčiau ir stipriau, jeigu jų sėklos pasėjamos vėlai rudenį. Tarpe tų yra nocotiana, cosmos, portulaca, snapdragons, aguonos ir daug kitų, kurių daigus pastebim pavasarį tose vietose, kur jų nesėjom.

Give More Than *Thanks*

★ ★

NEW YORK NATIONAL WAR FUND

Hartford, Conn.

A. L. D. L. D. Moterų Kliubo mezginiai pasiųsta Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetui spalių 17 d. Darbas ėjo palengva, nes vasaros darbai biskį trukdė ir mezgimą. Prie to ir vilnų nebuvo. Šis pranešimas padengia laiką nuo balandžio 16-tos iki spalių 17-tos.

Mezginių Pagamino:

Mrs. Šiurkienė 1 megstinį (sweater) su ilgom rankovėm.

K. Naktinienė 4 sv. be rank.

E. Malinauskienė (iš New Britain) 2 sv. be rank.

M. Margaitienė kojinių 8 poras.

V. Kazlau vaikams 3 sv., 2 hoods, 1 porą pirštinių ir 1 porą kojinių. Viso pasiųsta 22 megsti drabužiai.

Ačiu draugėms už talką. O megstinius gavę žmonės džiaugsis prisidengę nuo šalčio. Mes jausimės, kad nors ir mažai, bet padėjom suvargintiem karo žmonėm. Kaip gausiu vilnų, tikiu, draugės vėl padirbės tą kilnų darbą.

Mezgėjų Kom. Narė

V. K.

Ar Jūsų Kliubas Dalyvaus Tame Istoriniame Tautos Darbe?

Kalbu apie Antrąjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą, įvyksiantį jau tik už mėnesio — lapkričio 23 ir 24-tą, Pittsburghe.

Tas suvažiavimas svarstys kelis labai svarbius klausimus. Svarbius mūsų šaliai, mums visiems, kurie gyvename šioje šalyje. Ir svarbius tautai, iš kurios mes esame kilę.

Komiteto Antrajam Demokratinių Lietuvių Suvažiavimui šaukti pasiūlytoj darbų programoje randame:

1. Prezidento Trumano programos gyveniman pravedimas: (a) kiekvienam darbo žmogui darbo užtikrinimas; (b) didesnė apdrauda bedarbiams; (c) darbininkams algų pakėlimas, ir kiti svarbūs klausimai, kuriuos prezidentas patiekė savo pareiškime Jungtinių Valstijų Kongresui.

2. Kova prieš reakciją.

3. Sudarymas demokratinių Amerikos lietuvių vadovaujamo organo.

4. Amerikos lietuvių pagalba karo sugriautai Lietuvai atstatyti.

Jūs sutiksite, jog tai be galo svarbūs darbai. O už vis svarbiausia yra žinoti, kad tuose darbuose dalyvauti yra jūsų ir mano pareiga.

Svarstyti, prisidėti darbu prie išvengimo nedarbo Amerikoje, gauti geresnę mokestį už darbą yra mūsų pilietinė pareiga mūsų šalies ir pasaulio žmonių gerovei. Užtikrintas darbas, didesnis nedarbo laiku gavinys, geresni uždarbiai dirbant duotų jau pagyvenusiems labiau užtikrintą senatvėje saugumą. Ir ypatingai užtikrintų gyvenimą jaunesniajai kartai — mūsų vaikams ir anūkams.

Taip, būtų laimė, jei dabartiniai jauni vyrai ir moterys, jei priaugančios gentkartės nebeturėtų išvogtų amžiaus metų desėtko, o tūlas ir daugiau. Išvogtų apie desėtko metų nedarbo, buvusio pirm šio karo, o paskiau išvogtų karo kančiomis, neramumais, nežinioje savo rytojaus.

Saugumas šalyje ir pasaulyje dabar begalima užtikrinti tiktai visų žmonių visuotina rūpestimi ir sutartingu veiksmu.

Kova prieš reakciją savaime aiški. Ji svarbi abelnoje amerikinėje scenoje, o taip pat ir lietuviuose. Reakcija stumia didžiumą šalies ir pasaulio gyventojų į vergiją ir skurdą. Ji stumia į kruvinas kovas brolių prieš brolius vienoje tautoje, į karus tautą prieš tautą, šalį prieš šalį.

Pergalė ant reakcijos reikšia atliuosavimą liaudies rankų darbui savo gerovei, saugumui ir pasaulio taikai.

Pagaliau, ar gali būti kas gražesnio, kaip susirinkimas Lietuvos motulės vaikų pasitarti, kaip geriau galėtume jai, karo ir budelių nacių nuteriotai, pagelbėti atsistatyti. Kaip galėtume prisidėti atsteigti jos sveikatos, apšvietos, mokslų, kultūros įstaigas. Dar pirmu kartu mums tenka tokia garbinga paskirtis.

Kas Lietuvai šiuo tarpu bus reikalingiausia iš to, kuo mes galėtume prisidėti, suvažiavimas, veikiausia, jau išgirs žodį nuo Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto pirmininko A. Bimbos.

Suvažiavimas peržvelgs mūsų spėkas ir pagal jas padarys planus. Svarbu, kad ir jūsų kliubas, organizacijos kuopa, pašalpos draugija ar liaud. meno grupė ten būtų ir prisidėtų prie sudarymo, pastiprinimo tų planų.

Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Komitetas siunčia suvažiaviman atstovę Evą Mizarienę, to komiteto iždininkę. Sykiu reiškia padėką visoms toms moterų organizacijoms, kurios parodė, ar dar parodys, savo didelį pilietinį ir tautinį susipratimą pasiųsdamos delegates ar atstoves suvažiaviman.

Kad palengvinti organizacijoms pasiųsti pilnas delegacijas, suteikti joms progą pasveikinti suvažiavimą su gausesnėmis dovanomis, daugelis delegatų — delegačių, kaip pastebėta iš spaudos, keliauja tik kelionės lėšų apmokestį gavę, kitas lėšas pasidengdami patys. Tas gražus ūpas taip pat prisidės prie suvažiavimo sekmingumo. Tad laukiama masinio ir nuodarbaus suvažiavimo.

S. Sasna,
LLD Mot. Kom. sekr.

Pergalės Darželyje

Petruškos Palangėj

Mėgstantieji petruškų skonį nepadarys klaidos iškėlę su žemėmis buinią, sveiką petrušką iš daržo ir persodinę į vazoną. Jos lapai ne blogesni pažiūrėti už kurią kitą žolę ir čia pat ant vietos turėsi valgiui paskaninti ir pagražinti priemonę.

★ ★ ★

Gladiolus laikas iškasti tada, kada stiebai visai nugelsta ar šalna nukanda. Kol lapai žali, tol sėkla bręsta.

Mergytei megstos suknytės forma direkcijos (angliškai) gaunama 2 iki 6 dydžio. Gėlytės mezgamos kriukučiu.

Užsakymą (su numeriu ir 15 centų) siųskite: Mary Sincus, 427 Lorimer St., B'klyn 6, N.Y.

MIRUSIŲJŲ LAIVAS

8-20-45 ❖ PARAŠĖ B. TRAVEN ❖ —54—

(Tąsa)

Visa tai mums nerūpi. Pinigai, kuriuos Stanislovas buvo su savimi atsivežęs, gražus danų kronų pokelis, jau seniai buvo už kalnų. Už kalnų? Ne, jie jau seniai buvo Hamburgo St. Pauly. St. Pauly gerai pažįsta danų kronas ir moka jas vertinti, jos yra beveik tokios pat geros, kaip ir amerikoniški doleriai. "Ką gi gali daryti, jei tenai yra mergaičių. Juk negali gi pasakyti joms, kad eitų po velnių. Atrodytų, lyg tu daugiau nebe—. Taip, ten visos kronos ir išalo.—

—Badauja ir anglis stumdo vien tiktai apsvaigę ir idiotai, — tarė Stanislovas. — Garbingas amatas visumet išmaitina žmogų.

Kartą geležinkelių prekių stoty iš prekinio vagono iškrito dėžė, kurios durelės lengvai darinėjosi.

—Tereikia tik būti tenai, kur ji iškrenta, ir nereikia jos palikti gulėti. Tai visas tos istorijos sąmojus, — tarė Stanislovas.

Tai kartais vėl pora cukraus maišų iškrisdavo ant krantinės.

— Jei tu tuomet eini pro šalį su tuščiu maišu, — pasakojo Stanislovas, — ir jei cukraus ar kavos maišas nukrinta ir prakiūra ir viskas subyra į tavo maišą, tai juk nemesi gi šalin to maišo, neiškratysi kavos atgal, o eisi savo keliu toliau. Jei išbertum, būtų Dievo papiktinimas. Jei tu kavą vėl iš savo maišo kratytumei, o kas nors tave pamatytų, tai dar, ko gero, jis pagalvotų, jog tu ją pavogei, ir tuomet tave pasodintų į kaliošą.

Taip pat buvo ir salvarsano ir kokso.

— Vargšei kenčiančiai žmonijai reikia turėti širdį, negali taip šurum-burum. Nežinai, kaip jis tau gali padėti, jei tau salvarsano būtinai reikia ir tu negali jo gauti. Nevisumet gi žmogus turi apie save galvoti, reikia kartais pagalvoti ir apie kitus, jei nori, kad tau viskas gerai klotųsi.

—Matai, Pipipai, — pataisė savo pasakojimą Stanislovas,— kiekvienas daiktas turi savo laiką. Tačiau ateina laikas, kai reikia sau pasisakyti, na, dabar aš viską kitaip pradėsiu vertinti. Tai ir yra didžiausia klaida, kad daugumas negali tinkamu laiku pasakyti: "Na, dabar spruk nuo Elos, nes paskui jau bus per vėlu; tu nebegalėsi savo kailio išnešti ir pražūsi." Ir tuomet aš sau pasakiau, dabar tu turi gauti sau dėžę, net jei tau reiktų ją pavogti, nes kitaip tu tvirtai atsisėsi.

Kai Stanislovas priėjo šios nuomonės, jis vėl nuėjo į policiją ir pareiškė, kad jis metrikų negavęs.

—Prakeikti poliakai, — tarė inspektorius, — visa tai jie daro iš niekšiškumo. Mes jiems dar pakursime karštą pragarą, tegu tiktai pirma prancūzai Afrikoj ir anglai Indijoj ir Kinijoj turės pilnas rankas mėšlo, tuomet tai mes jiems pašvilpsime.

Stanislovas, kurio politinės inspektoriaus nuomonės nė kiek nedomino, kuris vien iš mandagumo jo klausė, linktelėjo galva ir kumsčiu trenkęs į stalą, dabar tarė:

—Kur aš dabar galėsiu gauti savo jūrininko knygutę, ponas inspektoriau?

—Ar tamsta anksčiau nesate Hamburge gyvenęs?

—Aišku. Prieš karą.

—Kaip ilgai?

—Daugiau negu pusę metų.

—Buvot užsiregistravęs?

—Žinoma!

—Kurioj nuovadoj?

—Čia, šitoj pačioj—.

—Tai skubiai nueikite į registracijos skyrių ir paprašykite, kad tamstai padarytų iš registracijos knygos ištrauką. Po to su ja ateikite pas mane ir atsineškite porą arba trejetą fotografijų, kurias aš galėčiau suantspauduoti.

Stanislovas gavo registracijos ištrauką ir skubėjo atgal pas inspektorių.

Inspektorius tarė:

—Ištrauka yra tikra, jei tik aš tikrai žinočiau, kad jūs esate tas asmuo, kuris čia ištraukoj yra minimas.

—Tą aš galiu įrodyti. Galiu čia atsivesti burių dirbėją Andreseną, pas kurį aš dirbau. Bet štai stovi vachtmeisteris, kuris, gal būt, dar mane pažįsta.

— Aš, Jus pažįstu? — paklausė vachtmeisteris.

—Taip. Jums galiu padėkoti už devynių markių baudą, kurią jūs man atnešėte už muštynes. Tuomet jums ant apatinės lūpos buvo dar viena musė, kurią dabar jūs nusiskutote, — pasakė Stanislovas.

—Ta-a-aip! Dabar aš galiu jus prisiminti. Teisingai, jūs dirbote pas Andreseną. Mes dar turėjome istoriją dėl jūsų. Iš Poznanės jūsų ieškojo, kadangi jūs, jaunuolis, visai pradingote iš namų. Tačiau mes jūsų nelietėm, kadangi čia padoriai dirbote.

—Tuomet viskas tvarkoj,—dabar tarė inspektorius. — Dabar galiu tamstai išduoti pažymėjimą ir antspauduoti fotografijas.

Kitą dieną Stanislovas su pažymėjimu nuėjo į valdybą.

—Pažymėjimas geras. Inspektorius tvirtina, kad jis tamstą asmeniškai pažįstąs. Tačiau dėl tamstos pilietybės mes vis dar abejojame. Čia parašyta, kad tamsta esate Vokietijos pilietis. Tą dalyką mums turite įrodyti. — Taip jam pasakė valdyboje.

—Tačiau juk aš gi tarnavau imperatoriškajam karo laivyne ir prie Skagerako buvau sužeistas.

Valdininkas suraukė antakius ir padarė tokį judesį, lyg nuo to, ką jis dabar norėjo pasakyti, priklausytų tolimesnė žemės padėtis: "Kai tamsta dar tarnavote imperatoriškajam laivyne ir prie Skagerako buvote sužeistas, kur mes tiems hipokritiškiems velniams davėm tokią pamoką, kurios jie ilgai neužmirš, tuomet, aišku, tamsta buvote Vokietijos pilietis. Dėl to mums nekyla jokių abejonių. Bet ar tamsta šiandien dar tebesate Vokietijos pilietis, tai tamsta privalote mums įrodyti. O kol mums to negalėsi įrodyti, tol mes negalėsime išduoti tamstai jūrininko kelionės knygutės.

—Tai kur man kreiptis?

—Eikite į policijos valdybą. Į pilietybės skyrių.

38

Stanislovas dabar vėl turėjo griebtis savo amato, kad nemirtų iš bado. Tačiau tai nieko nepadėjo. Tai nebuvo jo kaltė. Darbas nedavė nė trupinėlio duonos. Visi čiulpė bedarbių pašalpas. Tačiau Stanislovas nepadarė jokio žingsnio ją gauti. Garbingas darbas jam buvo daug mielesnis.

—Tai kažkaip labai slegia žmogų, jei visą laiką reikia stovėti tarp bedarbių. Dėl tų poros fenigų eilėj ir rikiuotėj reikia išstovėti pusę dienos ir kiekvieną dieną dar lakstyti. Tai jau geriau naktimis gatvėje pasižvalgyti arba žiūrėti, ar nepumpso pas ką nors stora piniginė, — Stanislovas pasakojo. — Tai ne mano kaltė. Jei jie būtų man išdavę knygutę, kai aš pirmą kartą pas juos buvau nuėjęs, tai jau senai būčiau išplaukęs. Kitaip gi aš negavau jokios dėžės.

Policijos valdyboj jo paklausė:

—Esi gimęs Poznanėj?

—Taip.

— Gimimo metrikai?

—Čia yra registruoto laiško kvitas. Neatsiunčia.

—Inspektoriaus pažymėjimo iš nuovados man pakanka. Telieka tiktai tamstos pilietybės klausimas. Ar tamsta esate optavęs į Vokietiją?

—Ką aš esu padaręs?

—Ar tamsta esate optavę į Vokietiją. Ar tamsta, kai mes lenkiškas provincijas turėjom atiduoti, atitinkamoms vokiečių įstaigoms asmeniškai esate pareiškę ir ar tai įrašyta į protokolą, kad norite pasilikti ir toliau Vokietijos pilietis.

—Ne, — atsakė Stanislovas. — To aš nepadariau. Aš visai nieko nežinojau, kad taip reikia padaryti. Aš tikėjausi, jog jei jau kartą esu vokietis ir nieku kitu nenoriu būti, tai aš visumet ir pasiliksiu vokietis. Juk aš tarnavau imperatoriškame laivyne ir dalyvavau Skagerako mūšyje.

—Tuomet tamsta buvote vokietis. Tuomet Poznanės provincija dar priklausė Vokietijai. Kur gi tamsta buvote, kai buvo vykdoma optacija?

— Didelėj kelionėj. Jūroje.

—Tamstai reikėjo nueiti pas vokiečių konsulą ir tenai savo optaciją užprotokoluoti protokole.

(Daugiau bus)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Individualiniai Daržai Vilniuje

Vilnius. Darbininkų tarnautojų, Tėvynės karo invalidų ir jų šeimų individualiniams daržams Vilniuje paskirta pusantro tūkstančio ha. Šiuos daržus apdirba apie 26,000 dirbančiųjų.

Švietimo Liaudies Komisariato kolektyvas ir visa eilė Lenkvosios Pramonės Liaudies Komisariato įmonių daržus apdirba kolektyviai. Tai duoda gerus rezultatus.

Be daržovių, kolektyviai apdirbamuose daržuose pasėta žirnių, pupelių ir kitų kultūrų. Visos pasėtosios kultūros jau gražiai žaliuoja.

Žemaičiai Gauna Žemės Valdymo Dokumentus

Birželio 6 d. Kretingos apskričio, Kulių valsčiaus naujakuriams buvo įteikti valstybiniai žemės perleidimo aktai.

Daugelis naujakurių jau veža mėšlą, aria pūdymą ir ruošiasi šienapiūtei. **V. K-tis**

Lietuvos Sportininkai Ruošiasi Paradui Maskvoje

Vilnius. Geriausi respublikos sportininkai ruošiasi dalyvauti visasąjunginiame sportininkų parade, kuris įvyks Maskvoje Fizkultūrininko Dieną.

Sostinės sporto organizacijų "Žalgiris", "Dinamo", "Spartako" ir aukštųjų mokslo įstaigų sportininkai kovoja dėl garbės atstovauti respubliką tradiciniame Maskvos parade. Vilniaus sportininkai išvyko į Kauną, kur praves speciales treniruotes paradui.

Gražiai Veikia Tarybinė Progimnazija

Raudonajai Armijai išvijus okupantus, 1944 m. spalio mėn. pradžioje buvo įsteigta progimnazija ir Joniškėlyje, Biržų apskr., kuri šiuo metu jau baigė pirmuosius tarybinius mokslo metus.

Valstiečiai patenkinti naująja progimnazija, kad jų vaikai gali laisvai tęsti mokslą čia pat savo miestelyje, nes nereikalinga atskirai rūpintis moksleivių pragyvenimu. Nors ir pirmi metai, bet dėka tarybinių mokytojų, kurie nesigaili laiko bei pastangų, progimnazijoje veikia puikus choras, tautiškų šokių ratelis ir t. t., kas plačiąją visuomenę labiau suriša su mūsų naująja tarybine mokslo įstaiga.

P. Mažuika

Gausus Valstiečių Susirinkimas

Kretinga. Apie 600 darbo valstiečių susirinko išklausyti Apskrities Vykd. Komiteto pirmininko drg. Simonavičiaus kalbos apie tarptautinę padėtį. Tris valandas valstiečiai įdėmiai klausė pranešimo apie vidaus ir užsienio gyvenimo įvykius, artimiausius tarybų liaudies uždavinius, klasinę kovą kaime. Darbo valstiečiams prelegentas plačiai išaiškino, kas yra tie lietuviškai vokiški buržuaziniai nacionalistai, kokios jų kovos priemonės ir siekimai.

V. K-tis

Veikia Kailių Dirbtuvė

Kėdainių odų ir kailių dirbtuvė pradėjo veikti 1944 metų rugpiūčio mėn. pabaigoje, vos tik išvijus vokiškuosius grobikus.

Daugumas įmonės darbininkų yra kvalifikuoti specialistai. Pav., dirbtuvės meisteris drg. Skanas, odų išdirbimo įmonėse išdirbęs 28 metus. Taip pat geri darbininkai, viršijantieji darbo normas, yra J. Gureckas ir A. Barasnevičius.

Jie yra pasiryžę savo darbo našumą dar aukščiau kelti, kad kuo greičiau būtų užgydytos vokiškųjų žvėrių padarytos žaizdos.

Šiaulių Valst. Teatras Aplankė Joniškį

Joniškis. Seniai laukto Šiaulių Valst. Teatro grupė aplankė ir mus. Suvaidino rašytojo Grušo veikalą "Tėvas ir sūnus". Du spektakliai buvo skirti visai visuomenei ir vienas specialiai gimnazijos mokiniams. Be to, artistų grupė (Bendukaitė, Bagdonavičius, Kymantas, K. Petrauskas, Žindulis ir pianistas Vilimas) suruošė šiupinį, kuris susirinkusiems labai patiko. Kiekvieną spektaklį salė buvo perpildyta žmonių.

Mečys

Patobulintas Susisiekimas

Joniškėlis bene bus didžiausias LTSR siaurųjų geležinkelių mazgas, nes čia sueina keturi keliai — iš Šiaulių, Vaškų — Žeimelio, iš Panevėžio ir iš Biržų. Tarp Panevėžio ir Šiaulių pro Joniškėlį keleiviniai traukiniai eina jau nuo 1944 m. rudens, bet iš Joniškėlio į Biržus eidavo tik prekiniai. Birželio mėn. paleistas traukinys ir tarp Biržų — Joniškėlio. Dabar visiems labai patogu susisiekti su mūsų respublikos centru — Vilniumi.

P. Mažuika

PALENGVINK KANČIAS
STRĖNŲ GĖLOS
Štai švarus, naujas būdas liuosuot paprastą strėnų gėlą. Johnson's Back Plaster! Lengvina skausmą, sustingimą, įveržimą. Jautiesi puikiai! Visose vaistinėse. Reikalauk Johnson & Johnson kokybės.

J. GARŠVA
GRABORIUS-UNDERTAKER
Laidotuvių Direktorius
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Ave.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Lietuviškas
Traktyrius
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

JUSTIN M.
BUYAUSKAS
MATTHEW A.
BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktoriai
Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu.
426 Lafayette Street
NEWARK, N. J.
TEL. MARKET 2-5172

Telef. HUmboldt 2-7964
J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave. Newark, N. J.
VALANDOS: 2—4, 6—8 Sekmadieniais nėra valandų.

PAKYLA DOVANA PUNKTAIS!
Dabar Jūs Gaunate 4 Punktus vietoj 2 už kiekvieną svarą Panaudotų Riebalų

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel EVergreen 4-9508

NAMŲ SAVININKAI!
Pasimatykite Su Lietuviu Stogdengiu
VINCU KRIAUČIŪNU
Jei jūsų namui reikia naujo stogo ar jei stogas reikalauja pataisymų, Kriaučiūnas jums atliks. Jei per stogą varva, paveskite mūsų patyrusiems stogdengiams, o jie suras priežastį ir tuojau pataisys mažais kaštais.

SENUS NAMUS APDAROME ŠINGELIAIS IR JIE ATRODO KAIP NAUJI.
Stogų ar Namų šingeliavimo reikalu kreipkitės
NATIONAL ALCALA INDUSTRIES
355 Union Ave., cor. Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-0753.

GREEN STAR BAR & GRILL
Lietuviškas Kabaretas
Kas nori gražiai laiką praleisti pasilinksminti ir pasišokti užeinpas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Ateikite pasimatyti su Giviais.
GERIAUSIAS ALUS BROOKLYNĖ
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreipti
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. BROOKLYN. N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
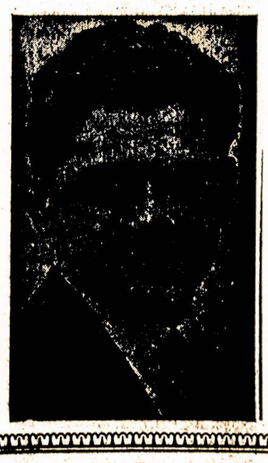
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

LAISVĖS VAJUS

(Tąsa nuo 1 puslapio)

	Punktai		
V. Padgalskas, Mexico	168	ALDLD 25 kp., Baltimore	96
V. O. Valukas, Wilkes-Barre	156	B. Radzevičius, Wilkes-Barre	78
P. Šlajus, Chester	156	C. S. Kasparas, Wilkes-Barre	78
J. Grybas-J. Krasauskas, Norwood	144	F. Wilkas, Wilmerding	78
W. Brazauskas, Hartford	130	V. Ramanauskas, Minersville	72
D. P. Lekavičius, Pittsburgh	126	S. Kuzmickas, Shenandoah	66
Geo. Shimaitis, Montello	110	S. Puidokas, Rumford	44
P. Slekaitis, Scranton	104	J. Vaivada, Rochester	26
A. Valinčius, Pittston	104	P. Baranauskas, Bridgeport	26
A. P. Dambrauskas, Haverhill	100	I. Klevinskas, Scranton	26
		P. Anderson, Rochester	24

K. Žukauskienė laikosi pirmoje vietoje, prisiųsdama kelioliką atnaujinimų.

Kaip anksčiau minėjome, kad drg. Svinkūnienė kiekviename laiške prisiunčia po naują skaitytoją, taip ir dabar — gavome naują skaitytoją nuo jos ir atnaujinimų.

J. Blažonis ir J. Karsonas, lowelliečiai, įstojo į vajų su vienu nauju skaitytoju ir atnaujinimu.

V. J. Stankus, A. Stripeika su G. Kudirka pakilo punktais, prisiųsdami atnaujimų.

Į vajų įstojo Frank Wilkas iš Wilmerding, Pa., ir I. Klevinskas, iš Scranton, Pa., prisiųsdami atnaujinimų.

J. Šupailienė iš Port Carbon, Pa., pavienė skaitytoja, prisiuntė naują prenumeratą. Tai puiku. Būtų gerai, kad kiekvienas Laisvės skaitytojas išpildytų savo kvotą, gauti po vieną naują skaitytoją.

Sekmadienį atvyko daugelis svečių į Aido Choro parengimą ir paliko L. administracijoje pinigų, naujų skaitytojų, atnaujinimų. Tad sekamoj laidoj bus paskelbta rezultatai. Manoma, kad Žukauskienei neteks pirmos vietos, bet žinodami ją, suprantame, kad ji kovos už pirmą vietą, ir nebus taip lengva ją pralenkti.

LAISVĖS ADMINISTRACIJA.

Pirkite Tuojau

★

Ar norite Didžiojo New Yorko Lietuviams Namo, kuris tarnautų kaip kultūros Centras?

★

Jei norite, tai tuojau nusipirkite Lietuvių Darbininkų Bendrovės šėrų.

Šėro Kaina $25

Galite pirkti ir daugiau kaip po vieną šėrą. Pirkite po keletą. Pirkite tuojau, nes sulyg parduotų šėrų galėsime spręsti, kokį namą mes galime įsigyti.

★

Siųsdami už šėrus pinigus, čekius ar money-orderius išpirkite sekamu vardu:

Home For Lithuanian Workers, Inc.

Nes tokiu vardu banke yra padėti namo bendrovės pinigai, todėl čekiai ir money-orderiai turi būt taip rašomi.

HOME FOR LITHUANIAN WORKERS, Inc.
46 Ten Eyck St. Brooklyn 6, N. Y.

Stokite į Kontestą Gavimui Laisvei Naujų Skaitytojų

Laisvės vajus gavimui naujų skaitytojų prasidėjo su 1 diena spalių-Oct. ir tęsis iki 1 dienos gruodžio-December 1945.

KONTESTANTAMS YRA SKIRIAMOS SEKAMOS DOVANOS

Pirma Dovana $100—Victory Bond

Pinigais sekamos dovanos:

2-ra $50. 3-čia $30. 4-ta $25. 5-ta $20. 6-ta $17.50. 7-ta $15. 8-ta $12. 9-ta $10 ir 10-ta $5.

Laisvės prenumerata $6.50 metams ir $3.50 pusei metų. Brooklyne ir Kanadoje $7 metams ir $3.75 pusei metų. Lietuvoje ir kitur užsieniuose $8.00 metams.

Norintieji dalyvauti vajuje, malonėkite tuojau kreiptis į Laisvės Administraciją ir tuojau bus suteiktos jums visos informacijos ir vajui reikalinga medžiaga.

LAISVĖ
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

Biznieriai, Skelbkitės "Laisvėje"

NEW YORK National WAR FUND

ONE GIFT 31 AGENCIES

For our own · For our allies

Lietuvos Pramonės Gaivinimas 1945 m.

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Lavintų Darbininkų Stoka

Vokiečiai tiksliai išnaikino bei deportavo į Vokietiją išlavintus darbininkus ir technikus. Ir dabar fabrikų vadai dažnai turi išlavint darbininkus ir specialistus pirma, negu fabrikai gali pradėt dirbti.

Lietuvos audimų pramonė per 9 mėnesius šiemet pagamino 450,000 ketvirtainių metrų įvairių lininių, medvilninių (bovelnos), vilnonių ir šilkinių audimų. Pirm karo Lietuvoj buvo pagaminama 18 milionų metrų visokių audeklų per metus.

Išlikę nuo vokiečių ir atsteigti audimų fabrikai galėtų pagamint 4 milionus ketvirtainių metrų per metus, jeigu netrūktų mašinų. Vokiečiai išsivežė didelę daugumą tų fabrikų įrengimų. Taip antai, jie išplėšė 526 motorus vien tik iš Kauno audimų fabriko, vadinamo Audiniai. Dabar šis fabrikas dirba su 100 motorų, kuriuos gavo iš kitų Tarybinių respublikų. Vokiečiai visiškai sunaikino audimų fabriką vardu Drobė. Telšių audykla dar negali pradėt veikti.

(Kitame Laisvės numeryje bus daugiau žinių apie Lietuvos pramonės atstatymą.)

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

nacių išmislą ir dabar dar kartoja tūla pro-fašistinė lietuvių spauda Amerikoj.

★ ★ ★

Graikijos liaudis Komunistų Partijos pirmininko N. Zachariadis lūpomis įspėjo Anglijos valdininkus, kad, jeigu jie mano ginklų pagalba pravesti rinkimus Graikijoj ir susilaukti ramybės, tai labai klysta. Graikijos liaudis tol kovos, kol ji iškovos laisvę, kol nebus nublokšti savi ir svetimi jos pavergėjai.

Patogi mokyklai ir išeigai jumperinės suknelės forma 9106 gaunama 6 iki 14 dydžio. Užsakymą, pažymėjus numerį ir dydį, sykiu su 20 centų, siųskite: Mary Sincus, 427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

Maskva dar neatsiliepė į Amerikos pastabą kas liečia Sovietų darymą prekybos sutarties su Vengrija.

Lenkijos vyriausybė slopina banditų šaikas, veikiančias prieš valdžią ir prieš žydus.

Mass. Technologijos Instituto profesorius Ridenour pranašavo naują karą 15 metų eigoj.

PANAIKINT DIESIŠKĄ KOMITETĄ!

Washington. — Demokratai kongresmanai E. E. Patterson ir Frank Hook įnešė sumanymą, kad būtų panaikintas kongresinių tyrinėjimų komitetas, Dieso komiteto įpėdinis. Pattersonas sakė, tas komitetas eina hitleriniais keliais, persekiodamas vadinamus raudonuosius ir darbininkų unijas.

Laisvojo Gyvenimo Vieneri Metai

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

Lietuvoje tik didžiausiuose Lietuvos provincijos miestuose ėjo laikraštukai — iš viso 2-3 ir grynai bulvarinio pobūdžio, — tai Tarybų Lietuvoj nepaisant karo laiko sunkumų buvo įsteigta ir reguliariai išeina 20 apskritinių laikraščių. Išeina knygos, kaip politinės, taip ir grožinės literatūros veikalai. Per praėjusius metus jau išėjo apie 100 pavadinimų lietuviškų knygų.

Tarybų Lietuvoje veikia 9 teatrai (buržuazinėj Lietuvoje, kaip žinoma, tebuvo 2-3). Vilniaus teatre jau pastatyta nauja B. Daugviečio pjesė, vaizduojanti žemės reformą Lietuvoje. Sėkmingai veikia Valstybinė filharmonija kuri per trumpą laiką sugebėjo suorganizuoti puikų akademinį chorą ir liaudies dainų ir šokių ansamblį.

Nemaža nuveikta ir sveikatos apsaugos srityje. Beveik visą sveikatos apsaugos įstaigų tinklą teko kurti iš naujo. Jeigu prieš karą Lietuvoje buvo 10,000 lovų, tai po vokiečių okupacijos nerasta nei nežymios jų dalies. Tačiau dabar jau veikia 8,000 su viršum lovų. Iš 280 kaimo ambulatorijų, veikusių prieš karą ir visiškai sugriautų per vokiečių okupacijos laikotarpį, jau vėl veikia 230.

Ypač pažymėtini pasiekimai motinos globos srityje. Eilė daugiavaikių motinų jau gauna pagal tarybinius įstatymus pašalpas bei medalius ir ordinus.

Kadangi įstatymai apie ordinų įteikimą daugiavaikėms motinoms buvo išleisti karo metu ir buvo mažiau žinomi okupacijoje buvusiems Lietuvos darbo žmonės, tai ordinų įteikimas pirmoms daugiavaikėms motinoms sukėlė ypatingą atgarsį visoje respublikoje. "Vai, dievuliau, — kalbėjo Švenčionių apskrities valstietė daugiavaikė motina Rolienė Emilija, gavusi motinos didvyrės vardą, — vokiečiai šnekėjo, kad bolševikai piaus vaikus, o dabar, žiūrėk, kokį gražų auksinį medaliuką davė už vaikus."

Visose gyvenimo srityse galingai plaka naujo gyvenimo pulsas. Nors pasiektieji laimėjimai sudaro tik pradžią to didžiulio darbo, kuris laukia respublikos darbo žmonių, bet Lietuvos darbo žmonės mato, kad tarybinis kelias tai pažangos ir klestėjimo kelias.

Lietuvos darbo žmonės mato, jog visų šių laimėjimų jie galėjo pasiekti ypač dėl to, kad Lietuvai broliškai padeda kitos tarybinės respublikos.

Štai kodėl Lietuvos darbo žmonės su tokiu entuziazmu švenčė Tarybų Lietuvos penkmetį prieš kelias savaites. Nors iš viso to penkmečio Tarybų Lietuvos darbo žmonės tik visai neilgai tegyveno taikos sąlygomis, bet jie kaip tik šiuo penkmečiu, šiuo pavojingiausiu momentu lietuvių tautos istorijoje sugebėjo geriau negu bet kada įvertinti tarybų valdžią.

Štai kodėl 700,000 su viršum Lietuvos darbo žmonių— tai yra beveik visi suaugę Lietuvos gyventojai — padėjo savo parašą po lietuvių tautos meilės ir dėkingumo laišku draugui Stalinui Tarybų Lietuvos penkmečio proga.

Lietuvių tauta šiuo laišku aiškiai ir įsakmiai pasakė visam pasauliui, kad jokia jėga nesugebės jos nukreipti nuo tarybino kelio, į kurį ji stojo 1940-tais metais.

Lietuva buvo ir bus tarybinė.

SPEEDY RECONVERSION

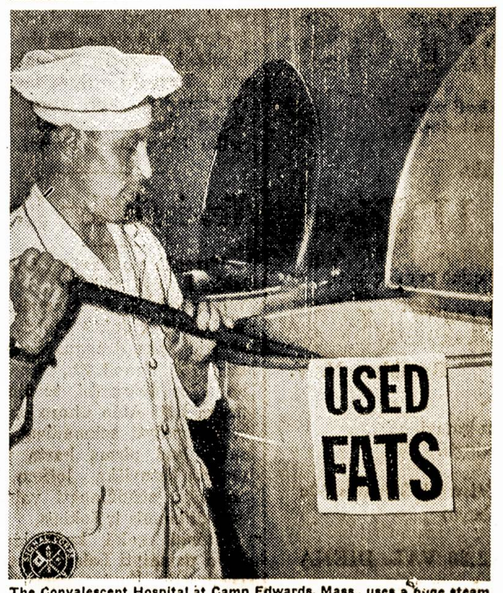

The Convalescent Hospital at Camp Edwards, Mass., uses a huge steam kettle for rendering. Here T/5 Arthur H. Maxwell stirs the gristle and fat. He takes pride in the fine record his camp has in fat salvage. V-J Day has not eased the fats and oils situation, and used fat must continue to be saved and turned in to help industrial reconversion.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

ŠTAI KAIP, KAIMYNE

Eikite pėsti ar lipkite į savo karą ar jūs imkite Busą 20 nuo Plainfield ir pribūkite į mūsų fabriką.

Mūsų fabrike klauskite Doug Simcoe

Doug Simcoe jums pasakys žmogus-į-žmogų: "Mes nekalbame dailiai ir mes neturime dailių darbų—mes nesiinteresuojame tuščiai kalbėti ar laiką gaišinti—bet jei jūs norite ir galite atlikti pilnai teisingai nuolatinį darbą su gera ateitimi, mes galime pastatyt jus į darbą tuojau."

ŠTAI YRA KAIP TIK TA PROGA, KOKIOS JŪS NORITE—
BEVEIK TIK UŽ JŪSŲ KIEMO

AMERICAN ROCK WOOL CORP.
SOUTH PLAINFIELD, N. J. (254)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

MERGINOS!

MOTERYS!

TUOJAU REIKALINGOS

ŠIE DARBAI YRA GERAI APMOKAMI SU

PUIKIAUSIA TAIKOS LAIKŲ ATEIČIA

LENGVOS, ŠVARŪS SUSTATYMŲ DARBAI

NELAUKITE—UŽSITIKRINKITE SAVO ATEITĮ

KREIPKITĖS DABAR

HATFIELD WIRE & CABLE CO.

346 Bergen Ave. (kamp. Virginia)

Jersey City, N. J.

BERGEN 4-5800

(250)

MERGINOS prie gręžiamųjų presų ir sustatymo darbo.
H. & R. TOOLS DIES & STAMPING CO.
Route 29, Springfield, N. J.
MILLBURN 6-0043
(251)

VALYTOJOS, Ofisinių Namų, Nuolat, $31, įskaitant viršlaikius.
INGE, 59 Pine St., New York City.
(X)

REIKALINGOS MERGINOS
PRIRAIŠIOJIMUI PRIE MEŠKERIŲ KABLIUKŲ. ARTI 38TH STREET, FLATBUSH.
S. LIPKIN & SON,
3806 CHURCH AVE., BROOKLYN
(249)

OFISŲ DARBININKĖ
4 valandos naktimis, pradedant pirmadieniu, baigiant penktadieniu. Gera Alga.
Gerai žinoma firma.
Telefonas HANOVER 2-6900, EXT. 557

PRANEŠIMAI

ELIZABETH, N. J.

ALDLD 54 kp. susirinkimas įvyks spalių 26 d., 8 v. v., 408 Court St. Visi nariai būtinai dalyvaukite šiame susirinkime, yra daug svarbių reikalų nutarti. Taip pat bus balsavimai ALDLD Centro Komiteto 1946 ir 1947 metams. — C. Andriūnas, Sekr. (249-250)

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kp. susirinkimas įvyks 25 d. spalių, 8 v. v., 318 W. Broadway. Malonėkite visi dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstyti. Taipgi reikės išrinkti delegatą į 2-rąjį Am. Dem. Liet. Suvažiavimą, kuris įvyks Pittsburghe. Dalyvaukite visi susirinkime. — A. D.

FEDERIAI CYLINDER

Ateikite pasirengę dirbti.

NUOLATINIS DARBAS

UNIJINĖ ALGA

Prisideda Viršlaikiai

PLAYBILL, INC.
108 WOOSTER ST.
NEW YORK CITY
(249)

REIKIA NAKTINIO APVALYTOJO

Nuolatinis Darbas

KREIPKITĖS Į MR. PATTEN
F. W. WOOLWORTH
441 — 5TH AVENUE
N. Y. C.
(251)

RANKOM UŽKALĖJAI IR PAGELBININKAI PRIE MEDINIŲ DĖŽIŲ.
48 VALANDŲ SAVAITĖ.
BAUM & WILLSE, INC.,
154 RAYMOND BLVD. NEWARK, N. J.
(251)

JAUNI VYRAI

Nuolatinis fabriko darbas.
Patyrimas Nereikalingas.
65c Į VALANDĄ PRADŽIAI
BILLINGS S. FUESS
2-4 LACKAWANNA PLACE,
SOUTH ORANGE, N. J.
(249)

LAIKRODININKAI

Įsisteigusi Taisymų Krautuvė
Turi Nuolatinių Darbų
DĖL PATYRUSIŲ VYRŲ
AUKŠTOS ALGOS
Uždarbiai Nerubežiuoti
ARTHUR SMETANA'S SON
50 Broadway, Passaic, N. J.
(253)

INDŲ MAZGOTOJAI
VIRTUVĖS DARBININKAI

Linksmos darbo sąlygos
Airporte
Moderniniai Įrengimai
Pakilimo progos

KREIPKITĖS KASDIEN 9-2
ŠEŠTADIENĮ A. M.
T.W.A: HANGAR NO. 6
LA GUARDIA FIELD
(251)

VYRAI

NAKTIMIS—10 P.M. IKI 6 A.M.
LENGVAS FABRIKO DARBAS
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
75c Į VALANDĄ
VAKACIJOS, BONAI, ŠVENTĖS
KREIPKITĖS TUOJAU
205 WATER ST., BROOKLYN
6th Ave. Subve York St. Stotis
Gatvekariu iki Jay—Sand Gatvių
(251)

POLIŠIUOTOJAI IR PAGELBININKAI

Patyrę prie aluminum indų
PUIKIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
NUOLATINIS DARBAS
LIBERTY METAL STAMPING CO.
98-34 JAMAICA AVE.
RICHMOND HILL, L. I.
(251)

VYRAI ar BERNIUKAI, prie abelno fabriko darbo.
H. & R. TOOLS DIES & STAMPING CO.
Route 29, Springfield, N. J.
MILLBURN 6-0043
(251)

APVALYTOJAI, Ofisų Būdinkuose. Nuolat, Dienomis ir Naktimis. $37.25 Matykite Mrs INGE, 59 Pine Street, New York City.
(X)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

Raštininkės–Merginos
Išsiuntimų Rūmui
5 DIENŲ SAVAITĖ

Didelė Naudotojams Pardavimų Organizacija; patraukianti aplinkuma; didelis poilsio kambarys; aprūpinimai užkandžiais ir Muzak.

$100 Į MĖNESĮ PRADŽIAI
Dabar Priimamos Aplikacijos
ALGONQUIN 4-3030
(251)

UŽBAIGĖJOS
Patyrusios
Prie Pirštinių Išdirbimo
ARIS GLOVES INC.
118 E. 25TH ST.
(251)

MERGINOS
Prie radio dratų įjungimo ir sustatymo.
Kreipkitės 9 iki 5 kasdien.
PAN AMERICAN ELECTRIC CO.,
132 FRONT ST., N. Y. C.
(250)

OFISŲ DARBININKĖ
4 valandos naktimis, pradedant pirmadieniu, baigiant penktadieniu. Gera Alga.
Gerai žinoma firma.
Telefonas HANOVER 2-6900, EXT. 557
(254)

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Vaikai Užmušti Gatvėj

Du gatvėje žaidusieji vaikai tapo užmušti kaimyno automobiliaus, kurį jis buvo vos tik pajudinęs iš vietos, nuvažiavęs tik šimtą pėdų. Vaikai, sakoma, staiga užbėgo priešais mašiną ir mašinos smūgio tapo ištrenkti aukštyn.

Patricia Beauchesne, 7 m., ir Vincent Giordano, 7 m., tapo ant vietos užmušti, o Michael Westhall, sunkiai sužeistas, nuvežtas ligoninėn. Vaikai ir nelaimės mašinos savininkas Walter McKinnon gyveno 142-55 122nd Ave., So. Ozone Park.

Neklaužados Automobilistai Užsimoka

Policija savo pastangose palengvinti trafiką New Yorko miesto centre nustatė kai kurias gatves ekspresinėmis ir griežtai uždraudė jose pasistatyti mašinas.

Tūli automobilistai, kurie parokavo, kad tos iškabos išdėstytos tik kitiems, ne jiems, apsigavo. Viena diena pereitą pirmadienį policija išdavė 261 pašaukimą teisman, o 10 tų blogai pastatytų mašinų nuvilko į stotis. Šie pastarieji turės eiti teisman pasiaiškinti, užsimokėti pabaudas ir dar apmokėti už tų mašinų nuvežimą į stotis ir toms stotims už "burdą."

Ekspresinės Gatvės

Pirmiausia ekspresinių titulą gavo 34th ir 42nd Sts. tarp 2nd ir 9th Avenues, taipgi Broadway, 6th (Avenue of the Americas) ir 8th Avenues tarp 34th ir 42nd Sts.

Ekspresinės gatvės pažymėtos atitinkamomis iškabomis. Jose draudžiama pastatyti mašinas nuo 7 ryto iki 7 vakaro kasdien, apart sekmadienių.

Trafiko teismo teisėjas Bromberger sakęs, kad šią pirmą savaitę bausmės skiriamos po $4, bet pradedant ateinančiu pirmadieniu peržengusieji taisykles turėsią mokėti po $15.

Majoras LaGuradia po Naujų Metų būsiąs Bronx gyventoju, nusipirkęs namą 5020 Goodridge Ave., Riverdale sekcijoj.

Buvęs New Yorko miesto policijos komisionierius Valentine sako, kad miestui esą reikalinga 25,000 policijos, o ne 14,000, kaip dabar turi.

Pasaulio Žmonės Balsuoja Pažangiai; Kaip Balsuos Newyorkiečiai?

Ko didžiojo Brooklyno - New Yorko gyventojai norėsime atsiekti šiuose rinkimuose?

Kokios galimybės yra New Yorke išlaikyti ir toliau pažangią miesto vyriausybę?

Ką reikštų mūsų miesto gyventojams, visai šaliai ir pasauliui New Yorko Miesto Tarybos sustiprėjimas pažangiosiomis spėkomis?

Tais ir kitais klausimais kalbės D. M. Šolomskas šio penktadienio vakarą, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo salėj, Lietuvių Amerikos Piliečių Komiteto rengiamose prakalbose.

Garbės svečiu kalbėtoju yra pakviestas ir pasižadėjęs Miesto Tarybos narys Peter V. Cacchione, kuris vėl kandidatuoja iš naujo išrinkimui į Miesto Tarybą.

Rengkitės į tas prakalbas patys, praneškite apie jas kitiems.

Rengėjai.

Laiškai iš Lietuvos

Žemiau paduotą laiškutį gavo woodhavenietis Motiejus Yakštis nuo brolio P. Yakščio iš Mostaičių kaimo, Gelgaudiškio valsčiaus. Rašytas liepos 2 d.:

Brangūs broliai, brolienės ir giminės, Motiejus, Pranutis, Antanas:

Sveiki! Mažu Brooklyne sutikę ant gatvės manęs nepažintumėt. Viską kitą žinot iš laikraščių, tik parašysiu nuo savęs.

Mums liko tik tuščios sienos. Netekome visų gyvulių. Vokiečių plėšikai išplėšė viską: visus 4 arklius, 8 karves, 2 telyčias, 6 dideles kiaules, 14 žąsų, 9 avis, 30 vištų, plėškes ir vežimus. Kas jiems netiko, daužė. Grobė mašinas, drabužius, amerikonišką mano laikrodį auksinį. Matote, mano brangieji, vokiečiai raberiai tik paliko ašaras ir pelenus.

Sudiev, mano brangieji broliai ir pažįstami. Kitą kartą parašysiu viską, apie viską.

P. Yakščiai.

★ ★ ★

Sekamą laišką, rašytą liepos 10 d., gavo brooklynietis Valis Bunkus (per seserį, gyvenančią Kanadoje) nuo sesers Zuzanos Rupšienės iš Rudikių km., Papilės valsč., Šiaulių apskr.

Brangi Sesute:

Dėkoju tau už laiškutį. Linksmai skaičiau laišką, bet tik ljūdna palikau, kaip radau linkėjimus tėveliams. Mamytės jau nebeturim, gegužės mėn. 6-tą bus trys metai, o tėvelis kaip mirė bus 1 metai spalių mėn. Mirusių yra daug giminių ir draugų, tą parašysiu kitame laiške.

Vaikai jau suaugo dideli, tarnauja armijoj, tik ne ant fronto, o prie gelžkelio, bet tas pats, kaip ir armijoj.

Brangi sesute, jūs karo gal nematėt, o tik laikraščiuose skaitėt apie baisųjį karą. O mes perkentėjom baisiąją karo audrą. Buvome išbėgę iš namų tris mėnesius nuo ugnies, nes pavenčiu stovėjo frontas. Pavenčiu neliko nei vieno namo, tik pelenų krūvos. Neliko nei pašaro gyvuliams, nei mums patiems duonos. Ir mes patys per žiemą stovėjome Gumbakiuose pas Statkų Vincentą ant kambario, o dabar gyvenam pirtelėj, aptaisėm, kur buvo sušaudyta. Taipogi ir broliai nieko nebeturi, viskas sudegė.

Papilės miestas visai griuvėsiais paliko, nebepažintumei nei vieno, kur kas gyveno. Taipgi ir bažnyčios neliko. Tik paliko ant pilies kopytėlė, tenai ir melstis einame.

Aš ir mano šeima esame gyvi ir sveiki, taipogi ir broliai ir brolienės gyvi ir sveiki.

Sesute, atiduok geras dienas broliams, brolienėms ir Alfonso dukterei... Lauksiu su nekantrumu laiško nuo tavęs.

Zuzana Rupšienė.

★ ★ ★

Primintina, kad šio laiško gavėjas Valis Bunkus visu laiku buvo įsitikinęs, jog fašistai buvo ir yra Lietuvos žmonių aršiausiais nepriešeliais. Jisai yra vienu iš darbščiausių Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto Drabužių Centre, 417 Lorimer St.

Yakščių šeimos taip pat yra uolūs Lietuvos žmonių draugai. Laišką gavusiojo Yakščio žmona Marcelė turi žymiausios Lietuvos našlaičiams vaikams siuvėjos rekordą Brooklyne, o gal ir visoj Amerikoj. Taipgi yra darbštaus Moterų Apšvietos Kliubo delegatė į Antrąjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą, Pittsburghe, kur, greta kitų darbų, bus svarstoma ir pagalba Lietuvai atsistatyti.

Viešnios iš New Jersey

Pirmadienio ryte Laisvėj lankėsi dvi viešnios iš No. Wildwood, N. J., draugė Nellie Raktis ir duktė Violet. Abi viešėjo pas draugus Sukauskus, 765 Grand St., Brooklyne. Jos džiaugėsi, turėjusios progą būti Aido Choro operetės pamatyti sekmadienį. Ir sakė, kad pirmą kartą teko matyti lietuvišką lošimą, tai negalėjo atsidžiaugti vaidinimu, dainomis ir šokiais.

Taipgi sakė, kad įdomu buvo pamatyti Laisvės įstaigą. Dienraštį jinai skaito per daug metų, bet leidyklą tekę atlankyti dar pirmu kartu. Viešnias palydėjo jų šeimininkas Sukauskas.

Apartmentų Plėšikai

Du ginkluoti vyrai atėję prie Jesse S. Rosenblum apartmento durų, 125 E. 19th St. Brooklyne, pasisakę esą gėlininko paslais. Šeimininkui pradarius duris, atėjusieji užsimaskavę, pirm jam spėjus gerai į juos pažiūrėti, nusivarė namiškį į apartmentą, ten jį ir jo žmoną surišo ir išgriozdė apartmentą.

Plėšikai išsinešę apie $500 pinigais ir $7,000 vertės brangumynų. Vienas iš tų brangumynų buvęs šeimininkės sužadėtuvių žiedas, vertės apie $5,000. Matomai, būta žinovų ar šiaip jau buvo nužiūrėti pasiturinčiais, galinčiais turėti kai ką vertingo namie.

Lillian Milchus Minėjo Savo Gimtadienį

Praeitą sekmadienį, spalių 21, pas Mrs. Milchius, Maspethą, buvo susirinkę apie tuzinas svečių paminėti Milchienės duktės Lilijos gimtadienį. Milčienė ir duktė puikiai pavaišino susirinkusius. Gi svečiai iš savo pusės išreiškė Lilijai gerus linkėjimus su dovanomis.

R.

John E. Zeiner, 42 m., kūnas rastas North River tarp 26th ir 27th Sts.

NEWBOLD MORRIS
No Deal kandidatas į majorus, kalbės spalių 24-tos vakaro 7 val. iš radio stoties WJZ. Kviečia visus pasiklausyti.

Nacių Teismo Filma Stanley Teatre

Hays-Johnson ofisui nuėmus drausmę, dokumentališkoji nacių teismo Charkove filma "We Accuse" pradedama rodyti Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd St., Brooklyne.

Paleidimas šios filmos plačiai visuomenei matyti kaip tik supuola su pasiruošimu pradėti **KARO KRIMINALISTŲ** teismą Nuremburge, planuojamą Jungtinių Tautų.

Filmoje, pagamintoje Irvin Shapiro bendrai su Artkino Pictures, Inc., parodoma kaltinamieji ir kaltintojai, taipgi užrekorduota teisiamųjų kalbos teisme. Angliška filmos aiškinimą parašė John Bright, įkalbėjo Everett Sloane.

Unijų Vadai už Davis

Spalių 21-mą Harleme įvyko pramoga pagerbti Benjamin J. Davis, New Yorko Miesto Tarybos narį, dabar kandidatuojantį iš naujo toms pareigoms. Pramogoje, be kitų žymių asmenybių dalyvavo du šimtai su virš unijų vadų, iš AFL ir CIO, atstovaujančių virš 350,000 New Yorko unijistų.

Unijų vadai, kaip jau galima buvo tikėtis, vieni kalbomis, kiti entuziastiškomis ovacijomis kalbantiems pareiškė, kad New Yorke Davis privalo būti visų unijistų No. 1 kandidatu ateinančiuose rinkimuose, lapkričio 6-tą.

New Yorke autoriai ir aktoriai spalių 23-čią suruošė bankietą Ispanijos antifašistų paramai, gaudami svečiais gražių pasimokėti po šimtinę už pietus.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo žmonos, Emilijos Trepenaitienės (Karasevičiūtė). Žinau, kad jos paskutinis antrašas buvo 14 Stagg St., Brooklyne. Nėsu girdėjęs nuo jos jau suvirš 15 metų. Prašau jos atsišaukti, arba kas žino jos dabartinį antrašą, kad praneštų man, už ką būsiu labai dėkingas. John Trepenaitis-Trepen, 229 Stockton St., Brooklyn, N. Y.

LABAI SVARBU
JŪSŲ IR JŪSŲ VAIKŲ GEROVEI!!
Gyvybiniai svarbu 7½ milionui newyorkiečių!
Klausykitės
ŠIVAKAR NUO 7 IKI 7:15
Stoties W.J.Z., Rodyklė 770
IŠGIRSKITE
Newbold Morris
BŪSIMĄ JŪSŲ MAJORĄ!

NEWARK OPERA HOUSE
Washington ir Court St., NEWARK, N. J.
Tik 3 Dienas!
Spalio 25, 26, 27
Nuolatinis Rodymas Ketvir. ir Penktad. nuo 6:30 v. v. Šeštad. nuo 1:30 p. p.
Pirmas Rodymas Newarke
"MERGINA NO. 217"

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Nupiešiam Planus
Darome ir Pritaikome Akinius.
Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. PETRIKA
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
PAUKŠTIENOS PIETOS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių.
Atdara kas dieną ir naktį apart sekmadienių.
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Dienraščio Laisvės
KONCERTAS
Jau baigiama sutvarkyti programa ir greit bus paskelbta.
Koncertas Įvyks
Lapkričio-Nov. 11 Dieną
Bus toje pačioje salėje, kur buvo jau per eilę metų
LABOR LYCEUM
949 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y.
Koncerto bilietai jau gatavi, prašome tuojau įsigyti.
Įžanga $1.50, $1.25 ir $1.00 | Vien tik Šokiams 60c
(valdžios taksai įskaityti)
KONCERTAS PRASIDĖS 3:30 VAL. DIENĄ
Tuojau po programos bus šokiai.
A. Pavidis Orkestra Gros Šokiam

NOTARY PUBLIC
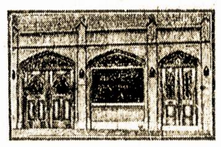
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus.
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

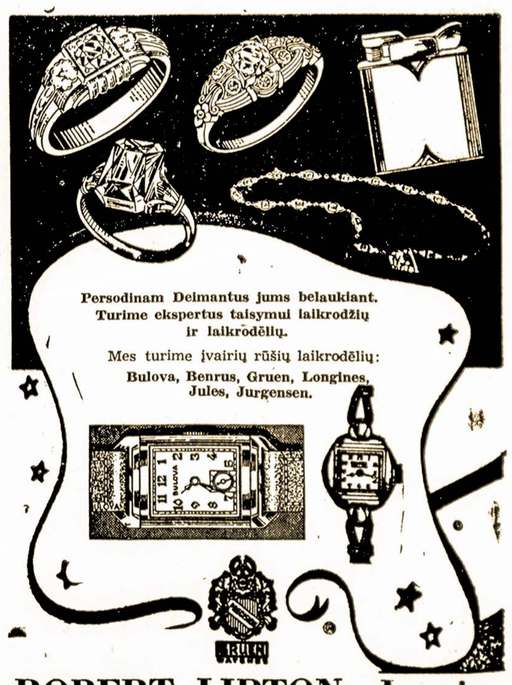
Persodinam Deimantus jums belaukiant. Turime ekspertus taisymui laikrodžių ir laikrodėlių.
Mes turime įvairių rūšių laikrodėlių:
Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2173 ATDARA VAKARAIS